

รูปแบบและเนื้อหาของรายการความรู้นาตสั้นทางโทรทัศน์

ในบทนี้เป็นการวิเคราะห์รูปแบบการนำเสนอและเนื้อหาของรายการความรู้นาตสั้นทางโทรทัศน์ โดยจำแนกและวิเคราะห์ถึงประเภทรูปแบบและเนื้อหาที่พบในรายการแต่ละรายการ ดังปรากฏเป็นภาพรวมของรายการความรู้นาตสั้นทางโทรทัศน์ทั้งหมดในปัจจุบัน

รายการประเภทความรู้นาตสั้นทางโทรทัศน์นั้นหมายความว่า รายการโทรทัศน์ที่มุ่งให้สาระความรู้ในเรื่องต่างๆโดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อให้ผู้ชมได้รับความรู้ที่เป็นประโยชน์ทั้งทางตรงและทางอ้อม ได้เกิดแง่คิด คติสอนใจ และความรู้ต่างๆที่เป็นประโยชน์แก่การดำเนินชีวิตประจำวัน ซึ่งการเสนอรายการประเภทนี้สามารถนำเสนอเนื้อหาได้หลากหลายประเด็น และมีรูปแบบการนำเสนอหลายรูปแบบ เช่น ทำเป็นสารคดีเกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรมหรือสารคดีท่องเที่ยว ทำเป็นละครหรือการแสดง ทำเป็นการสอนหรือการสาธิตให้ชม นอกจากนี้ยังสามารถนำเอารูปแบบของความบันเทิงเข้ามาผสมผสานในรูปแบบการนำเสนอของรายการ เพื่อให้รายการมีความน่าสนใจมากขึ้น เป็นสาระที่สอดแทรกด้วยความบันเทิง ซึ่งผู้ชมจะไม่รู้สึกว่าการกำลังถูกสอนหรือยัดเยียด ทำให้รับชมได้ง่ายขึ้น ดังเช่นที่มีการทำเป็นรายการความรู้นาตสั้นๆที่มีความยาวเฉลี่ย 1-5 นาที และเสนอเป็นรายการย่อยคั่นระหว่างรายการภาคบันเทิงหรือรายการข่าว ซึ่งแนวโน้มของรายการประเภทนี้ได้เพิ่มปริมาณมากขึ้นกว่ารายการความรู้ที่ใช้เวลาในการนำเสนอครั้งละนานๆ

จากการบันทึกเทปรายการความรู้นาตสั้นทางโทรทัศน์ที่มีความยาว 1-2 นาที และแพร่ภาพออกอากาศทางสถานีโทรทัศน์ช่อง 3 ช่อง 5 ช่อง 7 ช่อง 9 ช่อง 11 และสถานีโทรทัศน์เสรี ไอทีวี ระหว่างเดือนตุลาคม - ธันวาคม 2540 พบว่ามีทั้งสิ้น 56 รายการ ดังนั้นจึงสามารถสรุปรายการความรู้นาตสั้นทางโทรทัศน์ที่บันทึกเทปได้และใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาวิจัยได้ดังต่อไปนี้

สถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 3

รายการ	วันเวลาออกอากาศ	ความยาว	สนับสนุนรายการโดย	ผลิตรายการโดย
1.บนถนนคนเดินทาง	ส. ,อา 8.30 น.	2 นาที	องค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย / กองบังคับการตำรวจนครบาล	บริษัท โบบิมเมจ

รายการ	วันเวลา ออกอากาศ	ความยาว	สนับสนุนรายการโดย	ผลิตรายการโดย
2.มรรยาไทย	อา. 9.45 น.	1 นาที	การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่ง ประเทศไทย	บริษัท ทีแอนด์เอน แอดเวอร์ไทซิ่ง
3.ผู้หญิงไทยรอบรู้คู่กับ ชั้นโสด	อา. 9.46 น.	1 นาที	น้ำยาสั่งจางานชั้นโสด	บริษัท นิปอน โปรดักส์

สถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบกช่อง 5

รายการ	วันเวลา ออกอากาศ	ความยาว	สนับสนุนรายการโดย	ผลิตรายการโดย
4.เรา รัก ศิลปวัฒนธรรม ไทย	จ.-พ. 10.00 น.	2 นาที	สำนักงานคณะกรรมการ วัฒนธรรมแห่งชาติ	ฝ่ายผลิตรายการ ททบ.5
5.คนน่ารัก	พท.,ศ. 10.00 น.	2 นาที	-	บริษัท โอมโพรไฟล์
6.สุขภาพ 360 องศา	จ.-พ. 17.57 น.	1 นาที	กระทรวงสาธารณสุข	แปซิฟิก อินเทอร์เน็ตคอมมูนิ เคชั่น
7.กสท.ย่อโลก	จ.-อา. 18.15 น.	1 นาที	การสื่อสารแห่งประเทศไทย	บริษัท รัตติมงคล
8.ชีวิตงาม	จ.,พ.,ศ. 21.05 น.	1.30 นาที	บริษัท ไทยออยล์ จำกัด	บริษัท โบอิ้มเมจ
9.ห้องเรียน วิทยาศาสตร์	จ.-พ. 21.15 น.	2 นาที	บริษัท เทเลคอมเอเชีย จำกัด	แปซิฟิก อินเทอร์เน็ตคอมมูนิ เคชั่น
10.เทคโนโลยีสีเขียว	ศ. 21.15 น.	2 นาที	สวทช.และ เอสโซ่	บริษัท 77 ซาวนด์แอนด์ซิง คอร์ดเปอร์เซชั่น
11.คิดเป็นใช้เป็นกับ เอ็นพีซี	จ.-ศ. 22.00 น.	1 นาที	โรงพยาบาลธนบุรี	บริษัท โนวา อินเทอร์เน็ต
12.เชลโลเชลท์ดี	ส.,อา. 10.57 น.	1 นาที	โทรศัพท์เคลื่อนที่ดิจิตอล จีเอสเอ็ม	บริษัท โพลีพลัส
13.จากดวงใจพสกนิกร	ส.,อา. 12.56 น.	1 นาที	บริษัท ปิโตรเคมีแห่งชาติ จำกัด (มหาชน) (เอ็นพีซี)	บริษัท ทเวนตีจูน
14.ภูมิปัญญาไทย	ส.,อา. 13.55 น.	2 นาที	ธนาคารไทยพาณิชย์	บริษัท พาโนราม่า ดอตคิวเมนทารี
15.ตราหมีแทนรักจากแม่	ส.,อา. 14.58 น.	1 นาที	นมตราหมีชนิดจืด	บริษัท เนเวอร์แลนด์
16.อนุรักษ์ไทย	ส.,อา. 14.59 น.	1 นาที	โทรศัพท์เคลื่อนที่ เซลลูลาร์ 900	บริษัท ทเวนตีจูน

รายการ	วันเวลา ออกอากาศ	ความยาว	สนับสนุนรายการโดย	ผลิตรายการโดย
17.เครื่องซีเมนต์ไทย... รักษ์ไทย	อา. 16.58 น.	2 นาที	บริษัท เครื่องซีเมนต์ไทย จำกัด	บริษัท กราฟิค คอร์เปอร์เรชั่น
18.หาทางออก	อา. 17.57 น.	2 นาที	น้ำดื่มตราสิงห์	บริษัท รุ่งนภา โปรดักชั่น กรุ๊ป
19. 5 นีมีค่าตอบ	ส.,อา. 17.59 น.	1 นาที	บริษัท สุวาทิพย์ สุรามหาราชฎร จำกัด	บริษัท ทีวีอาลาการ์ต
20.รู้ไว้ใช้ประโยชน์	ส.,อา. 18.40 น.	1 นาที	โครงการประทีปเด็กไทย	บริษัท ชุม วิดิท

สถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7

รายการ	วัน/เวลา ออกอากาศ	ความยาว	สนับสนุนรายการโดย	ผลิตรายการโดย
21.รักษา	จ.-ศ. 7.45 น.	1 นาที	ฝ่ายผลิตรายการโทรทัศน์ ช่อง 7	ฝ่ายผลิตรายการช่อง 7
22.เที่ยวเมืองไทยใน 1 นาที	จ.-ศ. 9.30 น.	1 นาที	การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย(ททท.)	บริษัท วิสด้า เฟรม
23.ไทยรักษ์ไทย	จ.-อา. 11.15 น.	1 นาที	บริษัท โตโยต้า มอเตอร์ ประเทศไทย จำกัด	บริษัท ไฮ สตูดิโอ กราฟฟิค
24.เพื่อนหนังสือ	จ.-พ. 17.45 น.	1 นาที	บริษัท สามัคคีสาสน์ ดอก หญ้า จำกัด มหาชน	บริษัท เจเอสแอล
25.อนามัยใกล้ตัว	พท.-ศ. 17.45 น.	1 นาที	น่ายาทำความสะอาดพื้น "วิม"	บริษัท เจเอสแอล
26.โลกแห่งการสื่อสาร	จ.-ศ. 17.46 น.	1 นาที	องค์การโทรศัพท์แห่ง ประเทศไทย	บริษัท กันตนา วิดีโอ โปรดักชั่น จำกัด
27.กระจกหกด้าน (1 นาที)	อา.-ศ. 18.28 น.	1 นาที	เครือพ.กรุงเทพ / ธนบุรีประกอบรถยนต์	บริษัท ทริลเลียน กรุ๊ป
28.กระจกหกด้าน (2 นาที)	ส. 18.28 น.	2 นาที	เครือโรงพยาบาลกรุงเทพ	บริษัท ทริลเลียน กรุ๊ป
29.คนกับังคับไม้	จ.-ศ. 18.29 น.	1 นาที	ปตท.	ป่าใหญ่กรีโอชั่น
30.การแพทย์ก้าวหน้า	ส.,อา. 6.55 น.	1.30 นาที	ศูนย์การแพทย์สิริกิติ์ รพ.รามาริบัติ / ช่อง 7	ฝ่ายผลิตรายการช่อง 7
31.คุณแม่มือใหม่	ส.,อา. 6.15 น.	1 นาที	บริษัท เนสท์เลย์ ประเทศ ไทย จำกัด	บริษัท กันตนา วิดีโอ โปรดักชั่น จำกัด

รายการ	วันเวลา ออกอากาศ	ความยาว	สนับสนุนรายการโดย	ผลิตรายการโดย
32.มุมผู้หญิง	ส.,อา. 9.15 น.	1 นาที	ผลิตภัณฑ์ "พอนด์ส"	บริษัท เจเอสแอล
33.สนทนาสถาปนิก	ส.,อา. 9.16 น.	1 นาที	เครือโรงแรมเซ็นทรัล / กระเบื้องโซลูโก้	บริษัท สิทธิณี ศรีเอชเอ็น
34.สองมือแม่	ส.,อา. 11.16 น.	1 นาที	ผลิตภัณฑ์ "แคร์"	บริษัท เจเอสแอล
35.สื่อสารสร้างสรรค์	ส.,อา. 11.29 น.	1 นาที	อุปกรณ์สื่อสาร "โมโตโรล่า"	บริษัท กันตนา วิดีโอ โปรดักชั่น จำกัด
36.วันว่าง	ส.,อา. 12.15 น.	1 นาที	นมดัชมิลล์	บริษัท โพลีพลัส
37.เส้นทางสุขภาพ	ส.,อา. 14.28 น.	1 นาที	องค์การเภสัชกรรม	บริษัท เจเอสแอล
38.เพื่อคุณภาพชีวิต	ส.,อา. 14.29 น.	1 นาที	สำนักงานคณะกรรมการ อาหารและยา	บริษัท ไทแลพ
39.คู่มือคู่รถ	ส.,อา. 16.50 น.	1 นาที	บริษัท เซลล์ ประเทศไทย จำกัด	บริษัท เจเอสแอล
40.คำถามนี้มีคำตอบ	ส.,อา. 17.47 น.	1 นาที	การไฟฟ้าฝ่ายผลิต / เอไอ เอส / เอสโซ่	บริษัท พีทีวี โปรเฟสชั่น แนล ไทย เทเลวิชั่น
41.รักพิน	ส.,อา. 17.48 น.	1 นาที	กองทัณฑสถานสุข กรมอนามัย	ฝ่ายผลิตรายการช่อง 7
42.โลกสีเขียว	อา. 18.22 น.	1 นาที	ธนบุรีประกอบรถยนต์	บริษัท ทริลเลียน จำกัด
43.พอสอนแม่สั่ง	ส.,อา. 18.23 น.	1 นาที	ริเจนซี่ บริษัทไทย	บริษัท กันตนา วิดีโอ โปรดักชั่น จำกัด

สถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 9 อ.ส.ม.ท.

รายการ	วัน/เวลา ออกอากาศ	ความยาว	สนับสนุนรายการโดย	ผลิตรายการโดย
44.สารคดีเพื่อวัฒนธรรม ไทย	จ.-ศ. 20.30 น.	2 นาที	ธนาคารออมสิน	ฝ่ายรายการ ช่อง 9
45.อาคารอนุรักษ์พลังงาน เฉลิมพระเกียรติ	จ.-อ. 20.32 น.	2 นาที	กรมพัฒนาและส่งเสริม พลังงาน / สถาบันวิจัย พลังงาน จุฬาลงกรณ์	บริษัท ทีเอสเค แอดเวทไทยซิ่ง
46.ประหยัดไว้ได้ใช้นาน	พ.-ศ. 20.32 น.	1 นาที	โครงการ ยังเพลส	บริษัท อามาโซ

รายการ	วัน/เวลา ออกอากาศ	ความยาว	สนับสนุนรายการโดย	ผลิตรายการโดย
47.เมืองไทยปลอดภัย	พ.-ศ. 20.33 น.	1 นาที	ฮอนด้า / กองบังคับการ ตำรวจนครบาล	บริษัท ไทยเกอร์ กรุ๊ป อินเตอร์
48.เสภาเมือง	จ.-ศ. 20.34 น.	2 นาที	บริษัทสุรชาติพย์ สุรามหา- ราชฎร จำกัด มหาชน	บริษัท หยอดน้ำ
49.เลาะรอบขอบวัง	จ.-ศ. 20.36 น.	2 นาที	การบินไทย/การไฟฟ้าฝ่าย ผลิต/นิตยสารอีแมสยาม	เวลีร์ต วิชั่น
50.เพื่อนบ้านเพื่อคุณ	จ.,อ. 21.59 น.	1 นาที	ธนาคารอาคารสงเคราะห์	บริษัท เจเอสแอล
51.รักเรารักโลก	ส.,อา. 12.50 น.	2 นาที	มิตซูบิชิ มอเตอร์ ประเทศไทย	บริษัท แอล เวฟ
52.รวมใจแก้ไขจราจร	ส.,อา. 14.00 น.	2 นาที	สำนักงานคณะกรรมการจัด ระบบการจราจรทางบก (สจร.)	บริษัท นอร์มาร์ท
53.โลกผลิตใบ	ส.,อา. 16.00 น.	2 นาที	กรมควบคุมมลพิษ / กอง ควบคุมโรคติดต่อ กระทรวงสาธารณสุข	บริษัท แทค ครีเอชั่น

สถานีโทรทัศน์ช่อง 11 กรมประชาสัมพันธ์

รายการ	วัน/เวลา ออกอากาศ	ความยาว	สนับสนุนรายการโดย	ผลิตรายการโดย
54.นิวเคลียร์น่ารู้	จ.-ศ. 19.50 น.	2 นาที	สำนักงานพลังงานปรมาณู เพื่อสันติ	บริษัท พรินดี फिल्म แอนด์ วิดีโอ คอร์ปอเรชั่น
55.รู้ไว้ได้ประโยชน์	จ.-ศ. 19.52 น.	1 นาที	กรมแรงงาน	บริษัท ชูม วิดิท

สถานีโทรทัศน์เสรี ไอทีวี

รายการ	วัน/เวลา ออกอากาศ	ความยาว	สนับสนุนรายการโดย	ผลิตรายการโดย
56.อ.ย.เพื่อคุณภาพชีวิต	จ.-ศ. 21.05 น.	1.30 นาที	อ.ย. / แบรินด์ / เนสท์เล่ย์ /ไฟโรโมสต์ / หมอมวลชน	บริษัท ไฮ ฟลายเออร์

รายการโทรทัศน์ประเภทความรู้ขนาดสั้นความยาว 1-2 นาที ทั้ง 56 รายการนี้มีลักษณะของรูปแบบการนำเสนอและเนื้อหาที่แตกต่างกัน รวมทั้งยังมีจุดประสงค์ในการสื่อความหมายในรายการแก่ผู้ชมที่ต่างกันด้วย ดังนั้นเพื่อที่จะเข้าใจถึงรูปแบบและเนื้อหาของรายการความรู้ขนาดสั้นทางโทรทัศน์ในปัจจุบัน ผู้วิจัยจึงได้ทำการวิเคราะห์ถึงรูปแบบและเนื้อหาของแต่ละรายการดังต่อไปนี้

การวิเคราะห์รูปแบบการนำเสนอของรายการความรู้ขนาดสั้นทางโทรทัศน์

รูปแบบการนำเสนอของรายการเป็นลักษณะวิธีการ เป็นเทคนิคเบื้องต้นในการนำเสนอเนื้อหาสาระของรายการ ซึ่งได้มีการจำแนกรูปแบบของรายการต่างๆไว้อย่างแตกต่างกัน เช่น รูปแบบรายการเกมโชว์ รูปแบบรายการบันเทิง รูปแบบรายการข่าว รูปแบบรายการสารคดี ฯลฯ อย่างไรก็ตามการผลิตรายการโทรทัศน์ได้ก้าวหน้าและพัฒนาขึ้นมาก การเสนอรายการโทรทัศน์ไม่สามารถจำกัดการเสนอรายการเฉพาะรูปแบบใดรูปแบบหนึ่ง ดังนั้นจึงได้มีการนำเอารูปแบบการนำเสนอของหลายรายการมาผสมผสานกันเพื่อให้เกิดการนำเสนอรายการในรูปแบบใหม่และน่าติดตามมากขึ้น เช่น การนำเอารูปแบบการเสนอเนื้อหาสาระบนพื้นฐานของความจริงตามแบบของรายการสารคดีมาผสมกับรูปแบบของรายการบันเทิงจนมีรูปแบบคล้ายกับรายการนิตยสาร (Magazine Programme) หรือ ปกิณกะบันเทิง (Variety Programme)

จากการวิเคราะห์ถึงรูปแบบการนำเสนอของรายการความรู้ขนาดสั้นทางโทรทัศน์ที่แพร่ภาพในปัจจุบัน ผู้วิจัยสามารถจำแนกรูปแบบการนำเสนอออกได้เป็น 4 ประเภทใหญ่ๆ คือ

- 1.รูปแบบการบรรยาย
- 2.รูปแบบพูดคุยโดยตรง
- 3.รูปแบบสัมภาษณ์
- 4.รูปแบบละคร

1.รูปแบบการบรรยาย (Narration)

เป็นการนำเสนอด้วยเสียงบรรยาย (Main Voice) เพื่อเล่าเรื่องราวและความเป็นไปของเนื้อหารายการ โดยจะมีภาพที่เกี่ยวข้องกับคำบรรยายประกอบไปพร้อมกัน เสียงบรรยายนี้จะทำให้ผู้ชมเข้าใจเนื้อหาที่นำเสนอมากขึ้นกว่าการเสนอด้วยภาพเพียงอย่างเดียว ซึ่งจะต้องอาศัยการตีความและการทำความเข้าใจมากเป็นพิเศษ นอกจากนี้ภาพที่ปรากฏอาจไม่สามารถสื่อความหมายออกเป็นรูปธรรมได้โดยตรง จึงจำเป็นต้องอาศัยการบรรยายข้อความควบคู่ไปกับภาพที่ปรากฏบนจอโทรทัศน์ จึงจะทำให้ผู้ชมสามารถเข้าใจเนื้อหาที่ผู้ผลิตรายการต้องการนำเสนอได้

รูปแบบของการบรรยายในรายการโทรทัศน์ประเภทความรู้ขนาดสั้นพบลักษณะต่างๆ ดังนี้ คือ

1.1 การบรรยายโดยไม่เห็นตัวผู้บรรยาย

การบรรยายในลักษณะนี้จะได้ยินแต่เสียงผู้บรรยาย โดยไม่เห็นตัวผู้บรรยายและไม่ทราบได้ว่าผู้บรรยายเป็นใคร เว้นแต่ผู้บรรยายผู้นั้นจะเป็นผู้ที่มีชื่อเสียงคณูและเป็นที่รู้จักของผู้ชมที่อยู่แล้ว เสียงบรรยายนี้อาจใช้เสียงของผู้บรรยายคนเดียวหรือ 2 คนก็ได้ แต่ที่พบในรายการความรู้ขนาดสั้นทางโทรทัศน์เป็นเสียงบรรยายของผู้หญิงหรือผู้ชายเสียงใดเสียงหนึ่งเท่านั้น พร้อมกับมีภาพประกอบตามคำบรรยายที่สอดคล้องกัน

รายการความรู้ขนาดสั้นทางโทรทัศน์ที่ใช้การบรรยายแบบไม่เห็นตัวผู้บรรยาย ได้แก่ นิวเคลียร์น่ารู้ อ.ย.เพื่อคุณภาพชีวิต โลกสีเขียว รักภาษา กสท.ย่อโลก มรยาทไทย โลกแห่งการสื่อสาร สารคดีเพื่อวัฒนธรรมไทย เลาะรอบขอบวัง ประหยัดไว้ได้ใช้นาน รวมใจแก้ไขจรรยา อนุรักษ์ไทย กระจกหกด้าน ห้องเรียนวิทยาศาสตร์ ชีวิตงาม เทียวเมืองไทยใน 1 นาที รู้ไว้ได้ประโยชน์ อาคารอนุรักษ์พลังงานเฉลิมพระเกียรติ

ตัวอย่างรายการที่ใช้การบรรยายแบบไม่เห็นตัวผู้บรรยาย

รายการเทียวเมืองไทยใน 1 นาที

<u>ภาพ</u>	<u>เสียง</u>
- รายนามชื่อเรื่องต้นรายการ	...ดนตรีประจำรายการคลอเบาๆ...
- LS.วงโยชวาทิตเดิน	<u>เสียงบรรยาย</u>
- หมูคนแบกเรือยาวลงน้ำ	ท่านผู้ชมเคยสงสัยบ้างไหมครับว่า กว่าจะได้เรือยาวสักลำเพื่อนำไปใช้แข่งขันนั้นมันยากเย็นแสนเข็ญขนาดไหนนั้นละ
- MLS.คนสวมหัวเรือ	<u>เสียงร้อง</u>
- คนจับเรือลงน้ำ	" ท่องเที่ยวทั่วไทย เมืองไทยของเรา..เฮ้า..ฮ้า..ไฮ้ "
- แพนจากคนไปที่หัวเรือ	<u>เสียงบรรยาย</u>
- พลิกภาพเข้าสู่เนื้อหา	ว่ากันว่าแค่การเดินป่าหาไม้งามๆสักต้น ลำต้นเหยียดตรงพอดีพอดีก็กินเวลาแรมเดือนแล้วล่ะครับ พอหาไม้มาได้ก็ต้องวางตากแดดตากฝนนานเป็น
- แพนคนตัดไม้ท่าเรือ (ขึ้นชื่อตอน)	แรมปีเพื่อให้เนื้อไม้แห้งและลงตัวจากนั้นจึงค่อยลงมือถากและขุด ขึ้นตอนนี้ใช้เวลาอีกเป็นเดือน ถึงจะได้เรือลำเก่ง ที่พร้อมจะล่องลำแล้วล่ะครับ
- คนถากต้นไม้ที่ตัดได้	แทน แทน แทน แทน
- เอาโซมัดต้นไม้	บีด จ้า บีด จ้า บีด
- วางไม้กลางแดดที่ทำเรือ	ลอยอืดทีคิดเป็นแค่ท่อนไม้
- มุมยกคนขุดตากเรือ	เอานะพอนะ เอานะแม่นะ
- CU. ไม้ที่กำลังถูกถาก	
- MLS.คนทาสีเรือ	
- LS.คนแบกเรือที่แต่งเสร็จแล้ว	

- LS.ขณะกำลังจำพายเรือแข่ง - ตัดเข้าปฏิทินท่องเที่ยว "งานแข่งเรือยาวประเพณีฉลอง งานช้างดำ จ.น่าน - โลโก้ททท.เลื่อนลงมาบน	<u>เสียงร้อง</u> "ท่องเที่ยวทั่วไทย เมืองไทยของเรา..เฮ้..ฮ่า..ไฮ้"
--	---

1.2 รายการโทรทัศน์ที่ใช้การบรรยายแบบไม่เห็นตัวผู้บรรยายสลับกับการสัมภาษณ์
 นอกจากนี้รายการที่ใช้การบรรยายแบบไม่เห็นตัวผู้บรรยายบางรายการยังได้นำเอาเทคนิคการสัมภาษณ์เข้ามาใช้สลับกับการบรรยายด้วยเป็นบางตอน เพื่อให้รายการมีความหลากหลาย มีความน่าเชื่อถือในเรื่องข้อมูลที่มาจากผู้รู้โดยตรง และน่าติดตามมากขึ้น

รายการโทรทัศน์ที่ใช้การบรรยายแบบไม่เห็นตัวผู้บรรยายสลับกับการสัมภาษณ์ ได้แก่ เครื่องซีเมนต์ไทย..รักษาไทย บนถนนคนเดินทาง ไร่ไร่ใช้ประโยชน์ รักเรารักโลก สุขภาพ 360 องศา ภูมิปัญญาไทย คิดเป็นใช้เป็นกับเอ็นพีซี การแพทย์ก้าวหน้า

ตัวอย่างรายการที่ใช้การบรรยายแบบไม่เห็นตัวผู้บรรยายสลับกับการสัมภาษณ์

รายการสุขภาพ 360 องศา

ภาพ	เสียง
- รายนามชื่อเรื่องต้นรายการ - ผู้สูงอายุรดน้ำต้นไม้ (ขึ้นชื่อตอน"อาหารผู้สูงอายุ") - ผู้สูงอายุตีหมม	<u>เสียงบรรยาย</u> เมื่อก้าวเข้าสู่วัยสูงอายุ ส่วนต่างๆของร่างกายย่อมเสื่อมลงไปตามวัย การรักษาสุขภาพร่างกายโดยการทานอาหารที่เป็นประโยชน์และครบถ้วนก็มีความสำคัญมากสำหรับวัยนี้
- สัมภาษณ์แพทย์ (ขึ้นชื่อแพทย์) - เทนมลงแก้ว	<u>สัมภาษณ์แพทย์</u> บางส่วนอาจจำเป็นต้องเสริม อย่างเช่น แคลเซียม ต้องได้รับมากกว่าปกติ อาหารที่มีแคลเซียมมากๆก็ได้แก่ นม ไข่
- ภาพอาหารย่อยง่ายต่างๆ - ผู้สูงอายุอุ้มหลาน - รายนามชื่อผู้สนับสนุนรายการ	<u>เสียงบรรยาย</u> วิธีการปรุงนั้นควรจะทำให้รับประทานและย่อยได้ง่ายขึ้น เช่น โปรตีนจากเนื้อปลา ผักก็ควรหั่นเป็นชิ้นเล็กๆและต้มให้อ่อนนุ่ม แต่ก็ยังคงสีสรรที่น่าทาน หากทานให้ครบถ้วนแล้ว อาหารเสริมอื่นๆก็คงไม่มีความจำเป็นสำหรับผู้สูงอายุเท่าใดนัก

1.3 การบรรยายแบบเห็นตัวผู้บรรยาย

รายการลักษณะนี้จะมีผู้บรรยายมาปรากฏตัวพูดคุยกับผู้ชม และมีภาพประกอบและการบรรยายคั่นสลับ เพื่อมิให้เห็นหน้าผู้บรรยายเพียงอย่างเดียว ผู้บรรยายลักษณะนี้จะเป็นผู้เกริ่น

นำเข้าสู่รายการ จากนั้นจึงบรรยายเนื้อหาด้วยเสียงตนเอง แต่ไม่เห็นภาพตนเอง แล้วก่อนจบรายการจึงปรากฏตัวเพื่อพูดคุยและสรุปใจความของเรื่องราวที่เสนออีกครั้ง

รายการโทรทัศน์ที่ใช้รูปแบบการบรรยายแบบเห็นตัวผู้บรรยาย ได้แก่ ผู้หญิงไทยรอบรู้คู่ซันไลต์ เทคโนโลยีสีเขียว คู่มือคู่รถ เราชักคิดปวัฒนธรรมไทย เพื่อบ้านเพื่อคุณ คนน่ารัก เมืองไทยปลอดภัย 5 นี้มีคำตอบ วันว่าง

ตัวอย่างรายการที่ใช้รูปแบบการบรรยายแบบเห็นตัวผู้บรรยาย

รายการคู่มือคู่รถ

<u>ภาพ</u>	<u>เสียง</u>
- วิทยุชื่อเรื่องต้นรายการ	
- <u>ตัดเข้าฉากในโรงถ่าย</u>	<u>ณัฐพล</u>
- ไฟสว่างขึ้น, ดอลลี่เข้าพิธีกร	ในวันนี้เราจะมาตอบคำถามกันครับ สำหรับจดหมายที่ส่งเข้ามาถามกันว่า
ยืนอยู่ในฉาก ช่างที่ใส่จดหมาย	กรณีที่น่ามันเบรกพร่องนั้น เราสามารถเติมกันเองได้หรือไม่ ไปชมคำ
(ขึ้นชื่อพิธีกร ณัฐพล กรรณสูต)	ตอบพร้อมๆกันเลยครับ
- <u>ตัดเข้าภาพประกอบ</u>	<u>เสียงบรรยายของณัฐพล</u>
- แพนเข้าที่กระปุกน้ำมันเบรก	โดยปกติผู้ขับขี่สามารถตรวจระดับน้ำมันเบรกได้ โดยดูจากขีดบอก
- ชูมเข้าที่ขีดต่ำสุด, สูงสุด	ตำแหน่งสูงสุดและต่ำสุด ถ้าหากระดับน้ำมันเบรกต่ำกว่าขีดสูงสุด แสดง
- แพนผ้าเบรกของรถยนต์	ว่าผ้าเบรคนั้นมีความหนาลดลง เนื่องจากการใช้งาน และหากน้ำมันเบรก
- Cu. น้ำมันเบรกในกระปุก	ต่ำกว่าขีดต่ำสุด ไฟเตือนจะสว่างขึ้น และที่สำคัญหากน้ำมันเบรกหมดจะ
- ไฟเตือนน้ำมันเบรกที่หน้าปัด	ครับ ท่านผู้ขับขี่ไม่ควรเติมน้ำมันเบรกด้วยตัวเอง ควรแจ้งให้ศูนย์บริการ
- Ms.หน้าผู้หญิงขณะขับรถ	ทราบ เพื่อทำการวินิจฉัยสภาพอะก่อนครับ
- ชูมออกเห็นรถยนต์ที่ยกขึ้น	
- <u>ตัดกลับฉากในโรงถ่าย</u>	<u>พิธีกร</u>
- ดอลลี่พิธีกรนั่งที่เก้าอี้	ปกติแล้วนะครับเราควรจะไปเปลี่ยนน้ำมันเบรกทุก 2 หมื่นกิโลเมตรครับ
- วิทยุชื่อผู้สนับสนุนรายการ	

1.4 รายการโทรทัศน์ที่ใช้การบรรยายแบบเห็นตัวผู้บรรยายสลับกับภาพและเสียงของผู้ให้สัมภาษณ์

การบรรยายแบบเห็นตัวผู้บรรยายในรายการความรู้ขนาดสั้นทางโทรทัศน์บางรายการยังพบว่ามีผู้นำเอาเทคนิคการสัมภาษณ์เข้ามาสลับกับผู้บรรยายด้วย ทั้งนี้เพื่อให้เนื้อหาที่น่าสนใจมีความน่าเชื่อถือ และเป็นกลวิธีในการดึงดูดความสนใจของผู้ชมอีกวิธีหนึ่งด้วย

รายการโทรทัศน์ที่ใช้การบรรยายแบบเห็นตัวผู้บรรยายสลับกับภาพและเสียงของ
ผู้ให้สัมภาษณ์ ได้แก่ คนกับต้นไม้ สื่อสารสร้างสรรค์ หาทงออก สนทนาสถาปนิก
และ คำถามนี้มีคำตอบ

ตัวอย่างรายการที่ใช้รูปแบบการบรรยายแบบเห็นตัวผู้บรรยายสลับกับภาพและเสียงของผู้ให้
สัมภาษณ์

รายการคนกับต้นไม้

ภาพ	เสียง
<ul style="list-style-type: none"> - รายนามชื่อเรื่องต้นรายการ - ชื่นชื่อตอน "สะตอ" - Ms. พิธีกร <p>ภาพพื้นที่แปลงปลูกป่าที่ 15/1 ตัวหนังสือ "พื้นที่แปลงปลูกป่าที่ 15/1" "บ้านศิริรอบ อ.กาญจนดิษฐ์ จ.สุราษฎร์ธานี" / "วาริ สมบัติ"</p> <ul style="list-style-type: none"> - ภาพผู้ให้สัมภาษณ์ - ชูมเข้าที่ต้นสะตอ - ภาพต้นสะตอ - รายนามชื่อผู้สนับสนุนรายการ 	<p>พิธีกร "สวัสดิ์คะ ประโยชน์ที่เกิดแก่คนและสัตว์ เป็นผลสืบเนื่องมาจากการปลูก ต้นไม้ท้องถิ่นบางชนิด"</p> <p>เสียงสัมภาษณ์ "สะตอมันจะเป็นเม็ดแบนกลมใหญ่...ลูกมันกินได้ ใบมันก็กินได้ ยอดมันก็ เอาไปกินกับขนมจีน กินกับข้าว" "คนไม่ได้กินอย่างเดียว สัตว์อะไรก็กินได้ จำพวกสัตว์ป่าจำพวกลิง ค่าง มูฮัง จะเก็บผักที่ร่วงมากิน มันได้ประโยชน์หลายด้านนะ" "ต้นเป็นของพื้นเมืองทางใต้อยู่แล้ว ของพรรคนี้มันมีอยู่ตลอด ภาพผัก สะตอของอื่นมันปลูกไม่ได้เหมือนกัน...ของพรรคนี้เราปลูกได้"</p>

1.5 รูปแบบการนำเอาเสียงผู้ให้สัมภาษณ์มาดำเนินเรื่อง

นอกจากนี้ยังพบอีกว่า รายการความรู้ขนาดสั้นทางโทรทัศน์บางรายการได้นำเอาเสียง
ของผู้ให้สัมภาษณ์มาดำเนินเรื่องเนื้อหาที่น่าสนใจตั้งแต่ต้นจนจบรายการ โดยไม่มีเสียงบรรยาย
หรือผู้บรรยายมาคั่น ผู้ให้สัมภาษณ์จะเป็นผู้พูดคุยถึงเรื่องราวของตนเองหรือเรื่องที่ถูก
สัมภาษณ์ทั้งหมด

รายการโทรทัศน์ที่ใช้รูปแบบการนำเอาเสียงผู้ให้สัมภาษณ์มาดำเนินเรื่อง ได้แก่
พ่อสอนแม่สั่ง ตราหมีแทนรักจากแม่ และ จากดวงใจพสกนิกร

ตัวอย่างรายการที่ใช้รูปแบบการนำเอาเสียงผู้ให้สัมภาษณ์มาดำเนินเรื่อง

รายการฟอสอนแม่สั่ง

<u>ภาพ</u>	<u>เสียง</u>
<ul style="list-style-type: none"> - รายนามชื่อเรื่องต้นรายการ - ภาพนิ่งอุทุมพร เมฆวัฒนา - อุทุมพรพูดกับกล้อง - ขึ้นชื่อ "อุทุมพร เมฆวัฒนา" - ขึ้นชื่อรายการ - ภาพอุทุมพรในอิริยาบถต่างๆ - ดัดกลับอุทุมพรพูดกับกล้อง - รายนามชื่อผู้สนับสนุนรายการ 	<p><u>อุทุมพร</u></p> <p>สิ่งที่คุณพ่อคุณแม่ปลูกฝังที่จุ่มตั้งแต่ยังเล็กๆ ก็คือความกตัญญูค่ะ คือที่จะเห็นมาตลอดว่า คุณพ่อก็จะดูแลคุณย่า คุณแม่ก็จะดูแลคุณตาคุณยาย เรา จะเห็นการเคารพ การดูแลผู้ใหญ่ และก็ความกตัญญูรู้คุณพ่อแม่ คุณแม่ ก็จะสอนมาเลยทีเดียวนะ ซึ่งเราก็จะซึมซับ เพราะเรื่องนี้เป็นเรื่องสำคัญ มีความรู้สึกที่เรามีความกตัญญูรู้คุณต่อบุพการีต่อผู้ใหญ่ เราก็จะมีแต่ความสบายใจและทำให้เรามีแต่ความสุขความเจริญ สิ่งนี้ก็เป็นสิ่งที่คุณพ่อคุณแม่ที่ปลูกฝังมา ซึ่งอยากให้คุณผู้ชมใช้สิ่งนี้ปลูกฝังกับลูกหลานได้เลย</p>

2.รูปแบบพูดคุย (Straight Talk)

รูปแบบพูดคุยโดยตรงนี้จะเป็นลักษณะของการพูดคุยคนเดียวหรือพูดเดี่ยว (Monologue) โดยมีบุคคลหนึ่งมาปรากฏตัวพูดคุยกับผู้ชมรายการ โดยจะต้องเป็นผู้ที่มีความสมบัติพร้อมทั้งด้านความสามารถในการสื่อสาร ด้านบุคลิกท่าทางที่น่าเชื่อถือ ด้านชื่อเสียงหรือประวัติความเป็นมาที่ดี เนื่องจากคุณสมบัติเหล่านี้จะสามารถดึงดูดผู้ชมให้ชมรายการได้ โดยตลอด บุคคลผู้นี้จะทำหน้าที่เป็นพิธีกรในฐานะเจ้าบ้าน (Host) ที่จะพาแขกหรือผู้ชมรายการเข้าสู่รายการ พร้อมกันนั้นก็พูดเชื่อมโยงและนำเสนอรายการ ตลอดจนสรุปใจความสำคัญของเนื้อหารายการด้วย ซึ่งส่วนใหญ่จะมีภาพประกอบคันการพูดคุยของพิธีกรบ้าง เพื่อให้เห็นแต่หน้าพิธีกรพูดอย่างเดียว

รายการความรู้ขนาดสั้นทางโทรทัศน์ที่มีการใช้รูปแบบการพูดคุยโดยตรง พบว่ามี 2 รายการ คือ รายการเพื่อนหนังสือ และ รายการเฮลโลเฮลท์ดี ทั้ง 2 รายการจะมีลักษณะที่แตกต่างกัน คือ รายการเพื่อนหนังสือจะมีดร.อภิวัฒน์ วัฒนางกูร เป็นพิธีกรพูดคุยเรื่องหนังสือที่น่าสนใจแก่ผู้ชม โดยมีภาพหนังสือเข้ามาประกอบการพูดของพิธีกรเพียง 1-2 ภาพ นอกนั้นเป็นการพูดของพิธีกรทั้งหมด

ตัวอย่างรายการเพื่อนหนังสือ

<u>ภาพ</u>	<u>เสียง</u>
<ul style="list-style-type: none"> - รายนามชื่อเรื่องต้นรายการ - พิธีกรนั่งที่เก้าอี้ - ขึ้นชื่อ "ดร.อภิวัฒน์ วัฒนางกูร พิธีกร" 	<p><u>ดร.อภิวัฒน์</u></p> <p>ในยามทุกข์ เราจึงจะรู้ว่าใครเป็นคนดี ใครเป็นคนร้าย ใครเป็นเพื่อนเรา และใครไม่ใช่คนรัก ในภาวะการณ์ที่เศรษฐกิจรัดตัวเช่นนี้สังคมเราต้องการการดูแลเอาใจใส่ซึ่งกันและกันของพวกเรา นะครับ ผมใช้คำว่าพวกเรา</p>

- รายนามชื่อผู้สนับสนุนรายการ	<p>ตรงนี้ ยังรวมไปถึงบรรดาผู้อาวุโส ผู้แก่ ผู้เฒ่า ซึ่งยังต้องการการดูแลเอาใจใส่เป็นอย่างยิ่งที่เดี๋ยวนี้ครับ หนังสือเล่มนี้ "ซึ่มไป" ของคุณ ประภัสสร เสวิกุลนั้น สะท้อนออกถึงการอยู่ร่วมกันของคนในสังคมซึ่งต้องมีการแบ่งปันซึ่งกันและกันนะครับ โดยผ่านตัวละครซึ่งเป็นคนจีนที่ยากไร้ขาดการดูแลเอาใจใส่ หนังสือเล่มนี้ได้ทำหน้าที่ของมันอย่างสมบูรณ์แบบในการที่จะชี้ให้เห็นถึงว่าสังคมที่ดีควรจะเป็นอย่างไรนะครับ นี่เป็นเพียงแนวคิดเดียวที่ผมได้จากหนังสือเล่มนี้ แต่ที่เหลือท่านผู้ชมต้องลองอ่านดูครับ</p>
-------------------------------	---

ในขณะที่รายการเฮลโลเฮลท์ดีจะนำเสนอเรื่องสุขภาพที่นำรู้สำหรับวัยรุ่น รูปแบบการถ่ายทำและตัดต่อของรายการจึงเน้นความฉับไว ทันสมัย และสดใส โดยมีคุณแจษฎาภรณ์ ผลดี นักแสดงวัยรุ่นเป็นพิธีกร พิธีกรรายการนี้จะพูดเป็นประโยคสั้นๆครั้งละ 1 ประโยค พร้อมกับแสดงท่าทางต่างๆประกอบด้วย จากนั้นจึงนำประโยคที่พูดมาตัดต่อเรียงเข้าด้วยกัน และอาศัยตัวหนังสือจากคอมพิวเตอร์เข้ามาค้นหาการพูดของพิธีกรในแต่ละประโยคด้วย พิธีกรจึงไม่ค่อยได้ใช้ความสามารถในการพูดหรือการนำเสนอรายการเท่าใด แต่ใช้การแสดงออกของท่าทางต่างๆเป็นหลัก

ตัวอย่างรายการเฮลโลเฮลท์ดี

ภาพ	เสียง
- รายนามชื่อเรื่องต้นรายการ	<u>พิธีกร</u>
- ขึ้นชื่อ"ถั่วมันๆป้องกันโรคได้"	สวัสดีครับเฮลโลเฮลท์ดี เพื่อนดีๆสำหรับวัยรุ่นมาแล้วครับ
- พิธีกรพูด / ค้นภาพพิธีกรกินถั่ว	ถั่วมันๆยิ่งเคี้ยวยิ่งมัน
- พิธีกรพูด/ ค้นตัวหนังสือ Bean	และพืชตระกูลถั่วนี้ล่ะครับที่มีประโยชน์ต่อร่างกายมากมายมหาศาล
- พิธีกรพูด/ ค้นตัวหนังสือไฟเบอร์	ถั่วเป็นอาหารที่มีไฟเบอร์
- พิธีกรพูด/ค้นตัวหนังสือโคเลสเตอรอล	สามารถลดระดับโคเลสเตอรอล ป้องกันโรคหัวใจ
- พิธีกรพูด/ ค้นตัวหนังสือมะเร็งลำไส้	และป้องกันมะเร็งในลำไส้ได้
- พิธีกรพูด/ ค้นตัวหนังสือ	ถั่วอุดมไปด้วยโปรตีน เหล็ก และวิตามินบี
โปรตีน,เหล็ก,วิตามินบี	รวมถึงโปรตีนทดแทนเนื้อสัตว์ได้ด้วย
- พิธีกรพูด/ ซ่อนประกายบิงที่ตา	แต่ควรที่จะเลือกถั่วที่สด ใหม่ บิงบิง
- พิธีกรพูด/ ค้นตัวหนังสือเชอร์รา	เพราะถั่วที่เก่าเก็บจะมีสารเชอร์ราที่ก่อมะเร็งร้ายแรง
- พิธีกรพูด/ ค้นตัวหนังสือลดความอ้วน	แต่ที่พิเศษสุดสำหรับสาว ๆ ที่อยากลดความอ้วน
- พิธีกรพูด	ถั่วเป็นอาหารที่มีไฟเบอร์ชนิดละลายน้ำได้
- พิธีกรพูด	เมื่อทานเข้าไปไฟเบอร์จะเคลือบผิวกระเพาะ
- พิธีกรพูด	ทำให้รู้สึกอิ่มเร็วและอึดนาน ลดความอยากอาหารลงได้ครับ
- พิธีกรพูด	ยุคนี้ใครๆก็สนใจสุขภาพ จริงไหมครับเพื่อนๆ
- รายนามชื่อผู้สนับสนุนรายการ	

3. รูปแบบการสัมภาษณ์ (Interviews)

รูปแบบการสัมภาษณ์เป็นรายการโทรทัศน์ที่มีผู้สัมภาษณ์และผู้ให้สัมภาษณ์ คือ วิทยากรหรือแขกรับเชิญ . โดยผู้สัมภาษณ์จะทำการถามเกี่ยวกับเรื่องที่ต้องการให้ผู้ให้สัมภาษณ์เล่าหรืออธิบายในสิ่งที่เขารู้ ซึ่งมักเป็นเรื่องเกี่ยวกับหน่วยงาน ประสบการณ์ ความคิดเห็น และเรื่องทางวิชาการต่างๆ และอาจมีภาพเรื่องราวที่เกี่ยวข้องประกอบระหว่างการสัมภาษณ์ด้วย ทั้งนี้เพื่อให้เนื้อหาที่น่าสนใจได้ชัดเจนและน่าเชื่อถือมากขึ้น

รายการความรู้ขนาดสั้นทางโทรทัศน์ที่ศึกษาพบว่ามี 3 รายการที่ใช้รูปแบบการสัมภาษณ์ คือ รายการรักฟัน รายการคุณแม่มือใหม่ และรายการคู่มือคู่รถ ทั้ง 3 รายการนี้จะมีพิธีกรทำหน้าที่ถามคำถามที่ต้องการสัมภาษณ์ และมีแขกรับเชิญมาเป็นผู้ให้สัมภาษณ์ในเรื่องที่บุคคลนั้นมีความรู้และประสบการณ์

ตัวอย่างรายการโทรทัศน์ที่ใช้รูปแบบการสัมภาษณ์

รายการคุณแม่มือใหม่

ภาพ	เสียง
<ul style="list-style-type: none"> - รายนามชื่อเรื่องต้นรายการ - พิธีกรนั่งอยู่กับแขกรับเชิญ - ขึ้นชื่อตอน "หนูช้อาย" - MS.คุณสนิทพิมพ์ - ขึ้นชื่อ"สนิทพิมพ์ เอกชัย" - ภาพลูกคุณจิน่า - ขึ้นชื่อรายการ"คุณแม่มือใหม่" - ภาพคุณจิน่าพูด - จากพิธีกรซูมออกเห็นแขกรับเชิญ / มอบกระเช้า - รายนามชื่อผู้สนับสนุนรายการ 	<p><u>พิธีกร</u> สำหรับคุณแม่มือใหม่ที่มีลูกช้อายช้อายนะคะ วันนี้ลองฟังคุณสนิทพิมพ์ เอกชัยดูว่าจะมีวิธีการอย่างไรคะ</p> <p><u>คุณสนิทพิมพ์</u> ประสบกับตัวเองมากเลยนะคะ เพราะว่าลูกเป็นเด็กช้อายทั้ง 2 คน พอติเราอยู่ในวงการต้องทำแพชั่น มีแพชั่นเด็กผู้ใหญ่ เพื่อความประทับใจตัวนางแบบก็ต้องเอาลูกมาเดิน เพราะฉะนั้นเราก็ต้องพูดกับลูกว่ามาช่วยมา มีหน้อย ครั้งแรกที่เขาเดินเขาจะอายมาก เราก็อาศัยหลักจิตวิทยาต่างๆ คือ พอเขาเดินมาเราก็ชมว่าลูกเดินสวยเดินดูดีนะ ไม่ว่าเขาจะทำอะไรเราก็ชม ก็จะทำให้เขาเป็นเด็กที่มีความมั่นใจค่ะ</p> <p><u>พิธีกร</u> ต้องขอขอบคุณคุณคุณจิน่ามากนะคะที่วันนี้ให้เกียรติมา ทางเนสต์เลย์๋ ขอมอบกระเช้าสุขภาพไว้ให้ด้วยค่ะ</p>

4. รูปแบบละคร (Drama)

เป็นรายการที่เสนอเรื่องราวต่างๆด้วยการจำลองสถานการณ์ที่เป็นละคร มีการกำหนดผู้แสดง จัดสร้างฉาก แต่งตัวและแต่งหน้าให้สมจริงสมจัง และใช้เทคนิคการละครเพื่อเสนอ

เนื้อหาสาระและความบันเทิงที่ผู้ผลิตต้องการนำเสนอไปสู่ผู้ชม โดยให้ตัวละครพูดคุยและแสดงบทบาทต่างๆ ผู้ชมรายการก็จะเรียนรู้จากคำพูดหรือเรื่องราวที่ตัวละครเสนอ

ลักษณะของละครที่พบในรายการความรู้ขนาดสั้นทางโทรทัศน์มี 3 ประเภทคือ

4.1 การใช้ละครทั้งรายการ

เป็นการนำเสนอโดยมีโครงเรื่อง (Plot) มีการสร้างเหตุการณ์และตัวละครให้เกี่ยวข้องกับเนื้อหาสาระความรู้ที่ต้องการจะนำเสนอในรายการนั้น โดยส่วนใหญ่จะมีการกำหนดตัวละครหลักประจำรายการทุกๆตอน เช่น รายการอนามัยใกล้ตัว มีการกำหนดตัวละครเป็นพ่อ แม่ ลูก เพื่อนบ้าน เป็นประจำทุกๆตอน หรือเป็นตัวละครหลักที่เปลี่ยนบทบาทไปในแต่ละตอน แต่ยังคงใช้ผู้แสดงคนเดิม และมีตัวละครประกอบสลับกันไป

รายการความรู้ขนาดสั้นทางโทรทัศน์ที่ใช้รูปแบบละครทั้งรายการ คือ รายการอนามัยใกล้ตัวและรายการเพื่อคุณภาพชีวิต

ตัวอย่างรายการโทรทัศน์ที่ใช้รูปแบบละครทั้งรายการ

รายการเพื่อคุณภาพชีวิต

ภาพ	เสียง
- รายนามชื่อเรื่องต้นรายการ	ปริญญ์ - อร่อยแหม่นี้ อ้าวแล้วน้ำปลาไปไหนแล้วเนี่ย
- อาหารที่กำลังผัดในกระทะ	ชาย 1 - สงสัยไอ้ต้นลิ้มเอามาเนี่ยเลย
- ขึ้นชื่อตอน "น้ำปลาดี"	ต้น - ไครบอกล่ะ ไม่ได้ลิ้มหรอก แต่ชอนไว้ กลัวโดนขโมย
- ชาย 1 ดันเดินเข้ามา	ปริญญ์ - ไซ้ ไอ้บ้าเอ๊ย น้ำปลาไครจะมาขโมย
(ต้นหยิบขวดน้ำปลาออกมาจากเตนท์)	ต้น - อ้าวอย่าดูถูกน้ำปลาวาดนี้นะ เพราะน้ำปลาวาดนี้เป็นน้ำปลาแท้ ได้รับการอนุญาตจาก อย. นี่ไงฉลากเห็นไหม
- ต้นถือขวดน้ำปลา	มีชื่อที่ตั้ง ผู้ผลิต ส่วนประกอบ วันเดือนปีที่ผลิต น้ำปลา
- ฉลากและตรา อย.	ไซ้ ไม่มีตะกอนสกปรก อาหารของแกถ้าไม่ได้น้ำปลาวาดนี้รับรองไม่ได้เรื่อง
- หน้าต้นพูด	ชาย 1 - พล่ามอยู่ได้ ส่งน้ำปลามาเร็ว ตูสิกระทะจะไหม้หมดแล้ว
- ชาย 1 พูด / ปริญญ์พูด	ปริญญ์ - ไซ้เอ๊ย จะไม่อร่อยก็เพราะเอ็งนั่นแหละ
- รายนามชื่อผู้สนับสนุนรายการ	

4.2 การใช้ละครเปิดเรื่อง (Introduction)

คือการจัดทำเป็นรูปแบบของละครสั้นเพื่อเปิดเรื่อง (Introduction) หรือนำเข้าสู่เนื้อหา รายละเอียดอื่นๆที่ต้องการนำเสนอทีหลัง การนำเสนอรูปแบบนี้จะเป็นการนำเอาละครมาผสมกับการนำเสนอสาระเป็นบางส่วน (Docudrama) ไม่ใช่การเสนอละครทั้งรายการ ทั้งนี้เพื่อเป็น

การให้ความรู้และแนวคิดในเรื่องที่เสนอ ซึ่งจะทำให้ผู้ชมได้รับความรู้ความเข้าใจและรู้สึกเพลิดเพลิน

รายการความรู้ขนาดสั้นทางโทรทัศน์ที่ใช้ละครเปิดเรื่องเพื่อนำไปสู่เนื้อหารายละเอียดที่เป็นบรรยาย คือ รายการรวมใจแก้ไขจราจรและรายการโลกสีเขียว

ตัวอย่างรายการโทรทัศน์ที่ใช้รูปแบบละครเปิดเรื่อง

รายการโลกสีเขียว

ภาพ	เสียง
- รายนามชื่อเรื่องต้นรายการ	
- ครูนั่งคุยกับนักเรียนที่สนามหญ้า	ครู - นักเรียนใครตอบครูได้ใหม่คะว่าถ้าบ้านเมืองเราไม่มีต้นไม้แล้วจะเป็นยังไง
- หน้านักเรียน 1 พุด	นร.1 - อากาศร้อนคะ
- หน้านักเรียน 2 พุด	นร.2 - ถ้าฝนตกหนักน้ำก็ท่วมคะ
- หน้านักเรียน 3 พุด	นร.3 - ถ้าไม่มีต้นไม้ฝนก็ไม่ตกคะ
- หน้าครูพุด	ครู - แล้วนักเรียนว่าเป็นยังไง ดีไหม
- นักเรียนทั้งหมดพุด	นร.ทั้งหมด - ไม่ดีคะ
- <u>ตัดเข้าภาพประกอบ</u>	<u>เสียงบรรยายของคุณชาติ มณีวงศ์</u>
- ป่า / ชิ่นชื่อตอน "วิชาธรรมชาติ"	การเรียนรู้เกี่ยวกับธรรมชาติไม่ควรจำกัดอยู่ในห้องเรียน ยังมี
- กลุ่มนักเรียนเดินชมป่า	โอกาสพานักเรียนไปสัมผัสกับของจริงได้จับต้องอย่างใกล้ชิด จะยัง
- ดอกไม้ / เก้ง / กระรอก / นก / น้ำตก	ทำให้เกิดความรู้สึกผูกพัน มีจิตสำนึกติดต่อธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- รายนามชื่อผู้สนับสนุนรายการ	

4.3 การใช้ตัวละครเป็นตัวเดินเรื่อง (Dramatization)

เป็นการนำเสนอโดยใช้เทคนิคของการละครมากำหนดเหตุการณ์ โดยตัวละครจะอยู่ในสถานที่หนึ่งหรือเหตุการณ์หนึ่ง ซึ่งนอกจากตัวละครจะแสดงบทบาทของตนเองแล้ว ยังสามารถพูดกับกล้องเหมือนเป็นการพูดคุยกับผู้ชมรายการได้ด้วย ทั้งนี้เพื่อเป็นการสร้างความใกล้ชิดสนิทสนมแก่ผู้ชม และให้ความรู้สึกว่าผู้ชมมีส่วนร่วมในเหตุการณ์ของตัวละครนั้นด้วย

รายการความรู้ขนาดสั้นทางโทรทัศน์ที่พบว่ามีการใช้รูปแบบนี้มีอยู่ 2 รายการ คือ รายการมุมผู้หญิงและรายการเส้นทางสุขภาพ

ตัวอย่างรายการโทรทัศน์ที่ใช้รูปแบบตัวละครเป็นตัวเดินเรื่อง

รายการมมผู้หญิง

ภาพ	เสียง
<ul style="list-style-type: none"> - รายนามชื่อเรื่องต้นรายการ - คาร่านั่งอยู่ / อ้อมเดินเข้า - ขึ้นชื่อพิธีกร 2 คน - <u>เข้าภาพประกอบ</u> - ผักสีส้มต่างๆ (ขึ้นชื่อตอน"กินเพื่อสวย") - แครอทสีส้ม - ข้าวโพดอ่อนสีเหลือง - มะเขือเทศลูกเล็กสีแดง / ไข่ต้ม - สับปะรด / ส้ม - <u>ตัดกลับเข้าฉาก</u> - พิธีกร 2 คนที่ฉาก - Ms. พิชยาหันมาพูดกับกล้อง - รายนามชื่อผู้สนับสนุนรายการ 	<p>คาร่า - อ้าว น้องอ้อมหิวอะไรมาเติมถุงเลยจ๊ะ</p> <p>อ้อม - อ้อมไปตลาดมาค่ะ แล้วก็ซื้ออาหารเสริมความสวยความงามมาฝากท่านผู้ชมและพี่คาร่าด้วยค่ะ</p> <p>คาร่า - แหม น่ารักจังเลย แล้วมีอะไรที่กินแล้วสวยมาฝากบ้างจ๊ะ</p> <p>อ้อม - นี่ค่ะ ผัก ทานแล้วสวยตั้งแต่ผมจรดปลายเท้าเลยนะคะ</p> <p>อ้อม เพราะผักมีไอโอดีนและมีวิตามินบีที่ทำให้รากผมแข็งแรง ไม่หลุดร่วงง่ายและไม่เป็นรังแคด้วยนะคะแต่จริงๆแล้วเราควรจะทานสารอาหาร อย่างเช่น โปรตีนหรือวิตามินบีอย่างอื่นประกอบด้วยค่ะ</p> <p>คาร่า - ส่วนผลไม้รสเปรี้ยวอย่างเช่น สับปะรด ส้ม มะนาว มะม่วง เนี่ยมีวิตามินซีเยอะเลยจ๊ะ</p> <p>อ้อม - และที่สำคัญคือ น้ำค่ะ</p> <p>คาร่า - ใช่ อย่าลืมดื่มน้ำสะอาดวันละ 6-8 แก้ว</p> <p>อ้อม - และก็ไม่ควรดื่มชา กาแฟหรือเครื่องดื่มมีน้ำตาลด้วยนะคะ คุณผู้ชม</p>

จากรูปแบบการนำเสนอของรายการความรู้ขนาดสั้นทางโทรทัศน์ทั้ง 4 ประเภทนี้ สามารถแสดงออกมาเป็นตารางที่เห็นได้ดังต่อไปนี้

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 3 ประเภทรูปแบบการนำเสนอของรายการความรู้นาตสันทางโทรทัศน

รูปแบบการนำเสนอ	รายการ	จำนวน
1.รูปแบบการบรรยาย		
1.1การบรรยายแบบไม่เห็นตัวผู้บรรยาย	นิวเคลียร์นำรู้ อ.บ.เพื่อคุณภาพชีวิต รักภาษา เสภาเมืองมรยาทไทย กศท.ย่อโลก โลกแห่งการสื่อสาร สารคดีเพื่อวัฒนธรรมไทย เลาะรอบขอบวัง ประหยัดไว้ได้ใช้นาน อนุรักษ์ไทย กระจกหกด้าน ห้องเรียนวิทยาศาสตร์ ชีวิตงาม เทียวเมืองไทยใน 1 นาที ไร่ไว้ได้ประโยชน์ อาคารอนุรักษ์พลังงานเฉลิมพระเกียรติ ไทยรักไทย	18
1.2การบรรยายแบบไม่เห็นตัวผู้บรรยาย สลับกับการสัมภาษณ์	เครือข่ายเมตต์ไทย..รักไทย บนถนนคนเดินทาง ไร่ไว้ได้ประโยชน์ สุขภาพ 360 องศา ภูมิปัญญาไทย รักเทารักโลก คิดเป็นใช้เป็นกับเอ็นพีซี การแพทย์ก้าวหน้า โลกผลัดใบ	9
1.3การบรรยายแบบเห็นตัวผู้บรรยาย	ผู้หญิงไทยรอบรู้คู่ชั้นไลต์ เทคโนโลยีสีเขียว คู่มือคู่รถ เรารักศิลปวัฒนธรรมไทย วันว่าง เพื่อบ้านเพื่อคุณ คนน่ารัก เมืองไทยปลอดภัย 5 นีมีคำตอบ	9
1.4รูปแบบการบรรยายแบบเห็นตัวผู้บรรยาย สลับกับภาพและเสียงของผู้ให้สัมภาษณ์	คนกับต้นไม้ สื่อสารสร้างสรรค์ สนทนาสถาปนิก หาทางออก คำถามนี้มีคำตอบ	5
1.5รูปแบบการนำเสนอเสียงผู้ให้สัมภาษณ์ มาดำเนินเรื่อง	พ่อสอนแม่สั่ง ตราหมีแทนรักจากแม่ จากดวงใจ พลกนิกร สองมือแม่	4
2.รูปแบบพูดคุยโดยตรง	เพื่อนหนังสือ เฮลโลเฮลท์ดี	2
3.รูปแบบสัมภาษณ์	รักฟัน คุณแม่มือใหม่ คู่มือคู่รถ	3
4.รูปแบบละคร		
4.1ละครทั้งรายการ	อนามัยใกล้ตัว เพื่อคุณภาพชีวิต มรยาทไทยชุดปรัชญานาชีวิต	3
4.2ใช้ละครเปิดเรื่อง	รวมใจแก้ไขจราจร โลกสีเขียว สองมือแม่ มรยาทไทยชุดสำนวนไทยใช้ให้เป็น	4
4.3ตัวละครเป็นตัวเดินเรื่อง	มุมผู้หญิง เส้นทางสุขภาพ	2

ในเรื่องของรูปแบบการนำเสนอของรายการความรู้นาตสันทางโทรทัศนที่ศึกษาถึงพบด้วยอีกว่า ลักษณะการบรรยายในรายการมีการใช้ภาษา 2 ประเภท คือ

1.ภาษาร้อยแก้ว หมายถึง ภาษาที่ใช้ในการเขียนบรรยายทั่วไป ไม่มีรูปแบบของคำ และวรรคตอนที่กำหนดตายตัวเหมือนภาษาร้อยกรอง

2.ภาษาร้อยกรอง หมายถึง ภาษาที่มีการแบ่งวรรคตอนชัดเจน มีคำสัมผัสทั้งนอกและในวรรค มีคำที่คล้องจองถูกต้องตามหลักฉันทลักษณ์ มีลีลาในการใช้ภาษาที่สละสลวย ไพเราะและมีคุณค่าทางภาษา

ในส่วนของภาษาร้อยแก้วยังสามารถแบ่งแยกย่อยออกเป็นอีก 3 ประเภท คือ

- ภาษาแบบแผน หรือ ภาษาทางการ (Formal) ได้แก่ ภาษาที่ถูกเรียบเรียงขึ้นอย่างถูกต้องตามแบบแผนทั้งในด้านการใช้คำ สำนวน ประโยค เรียกกันโดยทั่วไปว่า ภาษาเขียน หรือภาษาทางการ

- ภาษากึ่งแบบแผน หรือ ภาษากึ่งทางการ (Non Formal) ได้แก่ ภาษาที่มีลักษณะผสมระหว่างภาษาพูดและภาษาแบบแผน คือมีความสละสลวยมากกว่าภาษาปาก แต่ยังไม่ถึงระดับเป็นแบบแผน การใช้ภาษากึ่งแบบแผนก็เพื่อให้เกิดความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดระหว่างผู้ส่งสารและผู้รับสาร และทำให้ผู้รับสารสามารถเข้าใจจุดประสงค์ที่ผู้ส่งสารส่งออกมาได้ง่ายขึ้น เนื้อหาของการบรรยายด้วยภาษากึ่งแบบแผนนี้มักจะเป็นเรื่องเกี่ยวกับความรู้ทั่วไป การดำเนินชีวิต และเรื่องเกี่ยวกับธุรกิจ

- ภาษาปาก หรือ ภาษาพูดคุย (Talk) หรือ เป็นภาษาที่ไม่เป็นทางการ (Informal) ได้แก่ ภาษาที่คนส่วนใหญ่ใช้ในการพูดคุยกับในชีวิตประจำวัน เป็นการใช้ภาษาที่เรียบง่าย เป็นกันเอง ซึ่งอาจใช้ได้ทั้งภาษาพูดโดยทั่วไปและภาษาเขียนที่ไม่เป็นทางการมากนัก ทั้งนี้เพื่อให้ผู้ชมสามารถรับรู้และเข้าใจได้ง่ายที่สุด เหมาะกับผู้ชมทุกระดับ และผู้ส่งสารและผู้รับสารจะเกิดความรู้สึกใกล้ชิดสนิทสนมกันมากขึ้น

รายการความรู้ขนาดสั้นทางโทรทัศน์ที่ศึกษาพบว่า มีการบรรยายด้วยภาษาต่างๆดังนี้

การบรรยายด้วยภาษาร้อยแก้วแบบแผน

เป็นการนำข้อมูลเนื้อหามาเรียบเรียงและบรรยายด้วยภาษาแบบแผนหรือทางการ หรือใช้ภาษาในเชิงพรรณนาโวหารเพื่อให้เกิดความไพเราะสอดคล้องกับภาพ หรือเพื่อชักจูงความสนใจของผู้ชม รายการความรู้ขนาดสั้นที่ใช้ภาษาในลักษณะนี้ ได้แก่ กระจกหกด้าน เราชักคิดป่วนวัฒนธรรมไทย โลกสีเขียว รักเรารักโลก เครื่องซีเมนต์ไทย..รักซีไทย

ตัวอย่างรายการที่ใช้การบรรยายด้วยภาษาร้อยแก้วแบบเป็นแบบแผน

รายการกระจกหกด้าน

ภาพ	เสียง
<ul style="list-style-type: none"> - ารายนามชื่อเรื่อง "หัตถศิลป์" - ขึ้นชื่อตอน"อักษรจิตรกรรม" - ตัวอักษรต่าง ๆ บนป้าย - ชายชราชาวจีน - พู่กันจีนเขียนอักษรจีน - ตัวอักษรจีนสีทอง - ช่างศิลป์เขียนตัวอักษร - คนมุสลิมใช้ปากกาหมึกจิ้ม - ชาวเหนือเขียนโบราณ - ารายนามชื่อผู้สนับสนุนรายการ 	<p><u>เสียงบรรยายของคุณสุชาติ มณีวงศ์</u></p> <p>ความงามของอักษรไม่ว่าชาติไหน ย่อมแฝงไว้เกินกว่าการใช้สื่อความหมายเพียงอย่างเดียว ผู้ฝึกฝนฝีมือจนเขียนตัวหนังสือพลิ้วไหวได้อารมณ์ศิลปะ นอกจากได้ชื่อว่านักหัตถศิลป์ ยังสร้างความขลังและศักดิ์สิทธิ์อีกต่างหาก เส้นสายอ่อนช้อยเกิดจากอุปกรณ์ต่างกัน เช่น คนจีนในไทยเรียกพู่กันตัวตหนักเบา ทั้งจังหวะจะโคนทุกคำคมและปรัชญาภาษามังกรชาวไทยมุสลิมรุ่นใหม่ใช้ปากกาหมึกจิ้มประดิษฐ์วิจิระและพระคัมภีร์อัลกุรอานชาวไทยเหนือจารอักษรล้านนาลงโบราณ อนุรักษ์พระพุทธรูปให้คงอยู่ด้วยวิธีเดียวกันกับบรรพบุรุษ</p>

การบรรยายด้วยภาษาร้อยแก้วกึ่งแบบแผน

รายการความรู้นาด้านทางโทรทัศน์ส่วนใหญ่จะใช้ภาษาพูดปนภาษาเขียน กึ่งทางการและกึ่งพูดคุย โดยจะเป็นภาษาที่ใช้ในการบรรยายเนื้อหาทั่วไป เพื่อเป็นการบอกเล่าเรื่องราว

ตัวอย่างรายการที่ใช้การบรรยายด้วยภาษาร้อยแก้วกึ่งแบบแผน

รายการเพื่อบ้านเพื่อคุณ

ภาพ	เสียง
<ul style="list-style-type: none"> - ารายนามชื่อเรื่องต้นรายการ - เปลี่ยนเป็นภาพพิธีกร - พิธีกรนั่งที่เก้าอี้รับแขกแบบไทย (ขึ้นชื่อ"สัญญา คุณากร ดำเนินรายการ") - (ขึ้นชื่อรายการ) - ตัดเข้าภาพประกอบ - แพนศาลพระภูมิไม้ในกรอบสี่เหลี่ยมสีขาว(ขึ้นชื่อตอน) - เลื่อนเป็นภาพศาลพระภูมิปูนในกรอบสี่เหลี่ยม - LS.ศาลพระภูมิเห็นเสา - แพนจากตัวบ้านไปที่ศาลพระภูมิ - เคลื่อนกล้องรอบศาลพระภูมิ - เลื่อนเป็นภาพศาลพระภูมิ 	<p><u>พิธีกร</u></p> <p>ท่านผู้ชมครับ บัจจุบันอย่างหนึ่งที่ทำให้เกิดความมั่นคงทางจิตใจ เป็นศูนย์รวมของจิตใจของสมาชิกทุกคนในครอบครัว ทำให้เกิดความรู้สึกอบอุ่น ปลอดภัย รู้สึกว่ามีผู้ปกป้องคุ้มครอง นั่นก็คือการตั้งศาลพระภูมิประจำบ้าน สิ่งนี้เป็นความเชื่อของคนไทยมาเป็นเวลายาวนานแล้วครับ</p> <p><u>เสียงพิธีกรบรรยาย</u></p> <p>ลักษณะของศาลพระภูมิโดยทั่วไปจะเป็นเรือนไทยหลังเล็กๆ แต่ในระยะหลังได้มีการพัฒนารูปแบบให้คล้ายกับโบสถ์วิหาร โดยตัวศาลจะตั้งอยู่บนเสาต้นเดียวในระดับสายตา สำหรับสถานที่ตั้งศาลจะนิยมตั้งหน้าตัวบ้าน โดยจะหันหน้าไปทางทิศเหนือ ทิศใต้ ทิศตะวันออกเฉียงเหนือหรือทิศตะวันออกเฉียงใต้ทิศใดก็ได้ตามความเหมาะสม แต่ควรเป็นพื้นที่ๆสะอาด ไม่ชื้นแฉะ และที่สำคัญคือ ควรดูแลรักษาศาลพระภูมิให้สะอาดอยู่เสมอ โดยการถวายอาหารคาวหวาน และดอกไม้ธูปเทียนเป็นประจำครับ</p>

<ul style="list-style-type: none"> - คนเดินมาที่ศาลวางอาหารบูชา - ดัดกลับเข้าพิธีกร - ซุมจากหน้าพิธีกรเป็น MLS.เห็นชุดเก้าอี้แบบไทย - รายนามชื่อผู้สนับสนุนรายการ 	<p>พิธีกร</p> <p>ท่านผู้ชมครับ ทุกๆวันนี้การตั้งศาลพระภูมิในบ้านก็ยังเป็นที่นิยมของคนทั่วไปอยู่นะครับ อันนี้ก็สืบเนื่องมาจากความเลื่อมใส ความศรัทธา การทำแล้วสบายใจ สิ่งเหล่านี้จะให้ความสำคัญแก่ไหนก็ขึ้นอยู่กับจิตใจของท่านเองล่ะครับ</p>
---	--

การบรรยายด้วยภาษาร้อยแก้วพูดคุย

รายการความรู้ขนาดสั้นทางโทรทัศน์ที่ใช้ภาษาพูดคุย ได้แก่ เพื่อนหนังสือโลกแห่งการสื่อสาร ผู้หญิงไทยรอบรู้คู่ซันโลด 5นี้มีคำตอบ อนุรักษ์ไทย เพื่อบ้านเพื่อคุณ สุขภาพ360องศา เมืองไทยปลอดภัย

ตัวอย่างรายการที่ใช้การบรรยายด้วยภาษาร้อยแก้วพูดคุย

รายการรักภาษา

ภาพ	เสียง
<ul style="list-style-type: none"> - รายนามชื่อรายการ - กระดาษในงานแจกรางวัล - ภาพวาดต้นไม้ คนเปิดหนังสือ - ข้อความหนังสือตามคำบรรยาย - ตัวหนังสือ กระดาษและกระดาษ - รายนามชื่อผู้ผลิตรายการ 	<p>เสียงบรรยายหญิง</p> <p>คำที่อ่านออกเสียงว่า "กระดาษ" เขียนได้ 2 อย่างคือ ใช้ด. และช. สะกด ถ้าเขียน ด.สะกดเป็นชื่อต้นไม้ชนิดหนึ่ง ใบขนาดใหญ่เป็นรูปสามเหลี่ยม คำนี้เราสันนิษฐานว่าเป็นคำที่ยืมมาจากภาษาเขมรว่า ก.ฎาด ถ้าสะกดด้วย ช. เราใช้เรียกวัสดุที่ใช้เขียนหรือพิมพ์หรือห่อของ คำนี้เราสันนิษฐานว่าคำเดิมเป็นภาษาอาหรับว่า Kertas เขมรยืมมาใช้เป็น"กระดาษ" มลายูยืมมาใช้เป็น"เคดัส" ส่วนไทยเรายืมมาจากอาหรับโดยตรง หรือผ่านเขมร มลายูก็ไม่ทราบได้ จำกัันง่ายๆว่า กระดาษและกระดาษ สะกดไม่เหมือนกัน เพราะยืมมาจากคำคนละคำ และความหมายก็ไม่เหมือนกัน ด้วยนะค่ะ สวัสดีค่ะ</p>

การบรรยายด้วยภาษาร้อยกรอง

สำหรับรายการความรู้ขนาดสั้นทางโทรทัศน์ที่ใช้การบรรยายด้วยภาษาร้อยกรอง พบว่ามีรายการชีวิตงาม รายการเสภาเมือง และรายการมรยาทไทย เป็นการประพันธ์บทกลอนที่สละสลวยแล้วนำมาอ่านบรรยายอย่างไพเราะ

ตัวอย่างรายการที่ใช้การบรรยายด้วยภาษาร้อยกรอง

รายการเสภาเมือง

ภาพ	เสียง
<ul style="list-style-type: none"> - รายนามชื่อเรื่องต้นรายการ - ขึ้นชื่อตอน"อย่าคิดสั้น" - ข่าวคนฆ่าตัวตายในหนังสือพิมพ์ - คนติดคุก / เด็กยากจน - คนเดินตามท้องถนน / คนขอทาน - รายนามชื่อผู้สนับสนุนรายการ 	<p>เสียงครูแจ้ง คล้ายสีทอง ขับเสภา</p> <p>ชีวิตมีค่าอย่าสงสัย เหตุผลกลใดจะไร้ค่า</p> <p>ชีวิตถึงทศทั้อทรมามีราคาว่าไม่มีแล้วชีวิต</p> <p>ถ้าชีวิตยังอยู่ต่อสู่โลก จะเลือกสุขหรือโศกยอมมีสิทธิ์</p> <p>ให้โอกาสตนเองรออีกนิด คนสั้นกิดตอกที่บ้าคิดฆ่าตัว</p>

จากประเภทของรูปแบบการนำเสนอรายการความรู้ขนาดสั้นทางโทรทัศน์ทั้งหมดนี้ทำให้ทราบว่า รูปแบบการบรรยายเป็นรูปแบบการนำเสนอที่ผู้ผลิตรายการความรู้ขนาดสั้นทางโทรทัศน์นิยมใช้มากที่สุด โดยเสนอเป็นการบรรยายลักษณะต่างๆ เช่น บรรยายแบบไม่เห็นตัวผู้บรรยาย บรรยายแบบเห็นตัวผู้บรรยาย บรรยายด้วยภาษาร้อยแก้วแบบสละสลวย และบรรยายด้วยภาษาร้อยกรอง ทั้งนี้เนื่องจากมาจากรูปแบบการบรรยายสามารถบอกเล่าเรื่องราวของเนื้อหาได้ละเอียดครบถ้วนในระยะเวลาที่จำกัดเพียง 1-2 นาที อีกทั้งยังเหมาะกับเนื้อหาส่วนใหญ่ของรายการความรู้ขนาดสั้นด้วย นอกจากนี้ยังเสียค่าใช้จ่ายและประหยัดเวลาในการผลิตน้อยกว่าการนำเสนอด้วยรูปแบบอื่นด้วย ในขณะที่มีบางรายการใช้รูปแบบการนำเสนอประเภทอื่น เช่น รูปแบบสัมภาษณ์ รูปแบบละคร ซึ่งผู้วิจัยจะได้ศึกษาหาความหมายของการใช้รูปแบบการนำเสนอแบบต่างๆ ในบทถัดไป

นอกจากรูปแบบการนำเสนอแล้ว ในการนำเสนอรายการความรู้ขนาดสั้นทางโทรทัศน์ยังต้องคำนึงถึงองค์ประกอบสำคัญอีกอย่างหนึ่งคือ เนื้อหา เนื่องจากองค์ประกอบหลักในการสื่อสารจะต้องประกอบไปด้วยผู้ส่งสาร สาร สื่อ และผู้รับสาร เนื้อหาสาระในรายการความรู้ขนาดสั้นทางโทรทัศน์แต่ละรายการจึงเปรียบเสมือนสารที่ผู้ผลิตรายการต้องการสื่อสารไปยังผู้รับสาร ดังนั้นผู้วิจัยจึงจำเป็นต้องทำการวิเคราะห์ประเภทเนื้อหาของรายการความรู้ขนาดสั้นทางโทรทัศน์ด้วย

การวิเคราะห์ประเภทเนื้อหาในรายการความรู้ขนาดสั้นทางโทรทัศน์ในปัจจุบัน

จากการวิเคราะห์เนื้อหาในรายการความรู้ขนาดสั้นทางโทรทัศน์ในปัจจุบันจำนวน 56 รายการ รายการละ 10 ตอน พบว่ารายการความรู้ขนาดสั้นทางโทรทัศน์มีประเภทของเนื้อหารายการทั้งหมด 8 ประเภท คือ

1. ประเภทสุขภาพอนามัย
2. ประเภทศิลปวัฒนธรรมและประเพณีไทย
3. ประเภททรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

4. ประเภทวิทยาการและเทคโนโลยี
5. ประเภทสังคม
6. ประเภทท่องเที่ยว
7. ประเภทเชิดชูสถาบันกษัตริย์
8. ประเภทความรู้ทั่วไป

1. ประเภทสุขภาพอนามัย

เกี่ยวข้องกับเรื่องของโรคภัยไข้เจ็บต่างๆ วิธีการดูแลรักษาและป้องกันตนให้มีสุขภาพร่างกายและจิตใจที่สมบูรณ์แข็งแรง การบริโภคอุปโภคที่ถูกต้อง การรักษาสุขลักษณะในครัวเรือน ฯลฯ ซึ่งเรื่องสุขภาพนี้จะมีทั้งการนำเสนออย่างกว้างๆในเรื่องสุขภาพทั่วไป และสุขภาพที่เน้นเฉพาะเรื่องเฉพาะกลุ่มผู้ชม เช่น รายการเฮลโลเฮลท์ดี เสนอเรื่องสุขภาพสำหรับวัยรุ่น รายการรักฟันเสนอเรื่องการดูแลสุขภาพในช่องปาก รายการสองมือแม่เสนอเรื่องการดูแลเด็ก

รายการความรู้ขนาดสั้นทางโทรทัศน์ที่มีเนื้อหาประเภทสุขภาพอนามัย ได้แก่ สุขภาพ 360 องศา เฮลโลเฮลท์ดี เส้นทางสุขภาพ โลกผลิตไบ สองมือแม่ รักฟัน กระจกหกด้าน(2นาท) 5นี้มีคำตอบ ผู้หญิงไทยรอบรู้คู่ชั้นไลต์อนามัยใกล้ตัว คุณแม่มือใหม่ เพื่อคุณภาพชีวิต ตราหมีแทนรักจากแม่ อย.เพื่อคุณภาพชีวิต

ตัวอย่างรายการที่มีเนื้อประเภทสุขภาพอนามัย

รายการสองมือแม่

ภาพ	เสียง
<ul style="list-style-type: none"> - รายนามชื่อเรื่องต้นรายการ - มณีนรีดำ ประสงค์สันติกับลูกที่ซิงซ่า (ขึ้นชื่อตอน"ยาแก้ไขหวัด") - ตัดเข้าแพทย์ที่ฉกในโรงถ่าย - แพทย์ที่นั่งอยู่ที่โต๊ะกระจก - (ขึ้นชื่อแพทย์)และ (ขึ้นชื่อรายการ) - ตัดเข้าภาพประกอบ - Mo.เด็กขณะที่หมอดตรวจ - ตัดกลับเข้าแพทย์ในฉก - รายนามชื่อผู้สนับสนุนรายการ 	<p><u>มณีนรีดำ</u> เวลาอากาศเปลี่ยนแปลงลูกมักจะเป็นหวัดนะคะ ถ้าเกิดเราจะซื้อยา รับประทานเองจะเป็นอันตรายมากไหมคะ</p> <p><u>แพทย์ตอบ</u> พ่อแม่สามารถที่จะซื้อยาพาราเซตามอลซึ่งเป็นยาลดไข้ที่ปลอดภัย สำหรับเด็กได้ ส่วนยาลดน้ำมูกและยาแก้ไอ นั้น ถ้าพ่อแม่ไม่รู้ว่าส่วน ประกอบของยานั้นบางอย่างเป็นยาผสมนะคะ และก็ส่วนมากมักเป็น ยาผสมที่มีตัวยาหลายตัว เพราะฉะนั้นถ้าซื้อยาแก้หวัดและยาแก้ไอ ให้ลูกด้วยเนี่ย บางครั้งตัวยาซ้ำซ้อนกัน ทำให้เด็กได้รับยามากเกิน ควร และก็อาจเป็นอันตรายได้ ในกรณีเช่นนี้พ่อแม่ควรจะปรึกษา หมอก่อนนะคะ ส่วนยาฆ่าเชื้อเนี่ยไม่จำเป็นที่จะต้องให้เด็กที่เป็น หวัดรับประทาน</p>

2. ประเภทศิลปวัฒนธรรมและประเพณีไทย

เกี่ยวข้องกับการเชิดชูและอนุรักษ์สิ่งที่เป็นเอกลักษณ์และศิลปวัฒนธรรมประจำชาติไทย เช่น ศิลปวัตถุ ศิลปหัตถกรรม ศิลปะพื้นบ้าน วัฒนธรรม ประเพณี โบราณสถาน การใช้ภาษาไทย การอบรมสั่งสอน ตำนานแบบไทย ธรรมเนียมปฏิบัติที่ดีแบบคนไทย คติธรรมในการดำรงชีวิต ตลอดจนการคิดค้นและสร้างสรรค์ซึ่งคุณค่าของความเป็นไทย

รายการความรู้ขนาดสั้นทางโทรทัศน์ที่มีการใช้เนื้อหาประเภทศิลปวัฒนธรรมและประเพณีไทย ได้แก่ เรารักศิลปวัฒนธรรมไทย อนุรักษ์ไทย ภูมิปัญญาไทย ชีวิตงาม ไทยรักไทย กระจกหกด้าน(นาทิก) สารคดีเพื่อวัฒนธรรมไทย มรยาทไทย รักภาษา ฟอสอนแม่สั่ง

ตัวอย่างรายการโทรทัศน์ที่มีเนื้อหาประเภทศิลปวัฒนธรรมและประเพณีไทย

รายการไทยรักไทย

ภาพ	เสียง
<ul style="list-style-type: none"> -รายนามชื่อเรื่องต้นรายการ - กวาดภาพจิตรกรรมฝาผนังในโบสถ์ (ขึ้นชื่อตอน"จิตรกรรมกับฝาผนัง") - กวาดภาพจิตรกรรมฝาผนังทางซ้าย - กวาดภาพจิตรกรรมขึ้นด้านบน - ภาพจิตรกรรมในมุมมองต่างๆ - ช่างเขียนลายจิตรกรรม - CU.มือช่างเขียนจิตรกรรม - กวาดภาพจิตรกรรมฝาผนัง - ภาพจิตรกรรมมุมต่างๆ - กวาดภาพจากจิตรกรรมมาที่พระประธานในโบสถ์ - รายนามชื่อผู้สนับสนุนรายการ 	<p><u>เสียงบรรยาย</u></p> <p>การเขียนจิตรกรรมของไทยในโบราณ ส่วนใหญ่มักเป็นการเขียนภาพเรื่องราวเกี่ยวกับศาสนา หรือคติความเชื่อต่างๆที่เกี่ยวข้องกับศาสนา ศาสนาพุทธเป็นโครงสร้างสำคัญของสังคมไทย เพราะรูปแบบของศิลปวัฒนธรรม ประเพณีต่างๆ รวมถึงงานจิตรกรรมของไทย ก็อาศัยความรู้ความเข้าใจของปรัชญาในพุทธศาสนาเป็นหลัก ในการสร้างสรรค์ด้วย การวางโครงสร้างของสีและขนาดของคน สัตว์ และสิ่งของต่างๆ ซึ่งประกอบเป็นเรื่องราวที่ดี ต้องวางเค้าโครงในลักษณะที่ส่งเสริมองค์พระประธานให้มีลักษณะเด่น ดังนั้นเรามักเกิดความรู้สึกว่า ภาพเขียนฝาผนังในโบสถ์ วิหารต่างๆ มักทำให้เรารู้สึกสงบเย็นในจิตใจได้อย่างประหลาด เมื่อเราเข้าไปกราบนมัสการพระประธานในโบสถ์แห่งนั้นทุกครั้ง ..ด้วยความปรารถนาดีจากบริษัทโตโยต้ามอเตอร์ประเทศไทยจำกัด..</p>

3. ประเภททรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

เกี่ยวกับการเผยแพร่คุณค่าของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ตลอดจนผลกระทบจากปัญหาสิ่งแวดล้อมที่จะเกิดขึ้นต่อคน เพื่อให้ประชาชนเกิดความตระหนักและร่วมกันอนุรักษ์ทรัพยากรเหล่านี้ให้คงอยู่ต่อไป เช่น รายการคนกับต้นไม้เน้นถึงความสัมพันธ์ของคนกับต้นไม้ รายการเครือข่ายชีวิตไทย..รักประเทศไทย เน้นเนื้อหาเรื่องธรรมชาติและชีวิตสัตว์ที่หายาก

รายการความรู้ขนาดสั้นที่มีเนื้อหาประเภททรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้แก่
 เครื่องดื่มไทย..รักประเทศไทย คิดเป็นใช้เป็นกับเอ็นพีซี คนกับต้นไม้ รักเรา รักโลก
 โลกสีเขียว

ตัวอย่างรายการโทรทัศน์ที่มีเนื้อหาประเภททรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

รายการเครื่องดื่มไทย..รักประเทศไทย

ภาพ	เสียง
<ul style="list-style-type: none"> - รายนามชื่อเรื่องต้นรายการ - ทิศจากยอดไม้เห็นเด็ก 4-5 คน - เด็กหญิงสะพายกระบุง - เด็ก ๆ เก็บเห็ด, ยอดไม้ - ยอดผักยอดไม้ในกระบุง - ภาพกว้างป่าชุมชน - คนฟันเศษไม้ - คนถือใบกล้วยออกจากป่า - แพนป่าชุมชน - ดัดเข้าสัมผัสภาษา - ภาพชาวบ้านพูด - ขึ้นชื่อชาวบ้าน 	<p><u>เสียงบรรยาย</u></p> <p>ศิริพรเป็นเด็กหญิงชาวกะเหรี่ยงคนหนึ่ง อาศัยอยู่บนดอยแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่ เธอและเพื่อน ๆ อีก 4-5 คนสะพายกระบุงเดินมุ่งหน้าเข้าสู่ป่าสนที่ไม่ไกลจากบ้านนัก ช่วงฤดูฝนเช่นนี้ในป่ามีพืชผักต่าง ๆ ออกขึ้นมากมาย เธอและเพื่อนหวังว่ายอดผักยอดไม้ที่เก็บออกจากป่าในวันนี้จะเป็นอาหารมีคุณค่าของครอบครัว ป่าในสวนนี้คือป่าชุมชนที่ถูกกันออกมาเพื่อให้ชาวบ้านเข้าไปใช้ประโยชน์ได้โดยไม่เข้าไปรบกวนผืนป่าต้นน้ำ ป่าชุมชนเป็นรูปแบบการใช้ที่ดินและทรัพยากรธรรมชาติต่าง ๆ จากป่า ที่ชาวบ้านตามชุมชนในชนบทซึ่งอยู่ในป่าหรือใกล้ป่าใช้ในการดำรงชีพ</p> <p><u>สัมภาษณ์ชาวบ้าน</u></p> <p>ถ้าพูดถึงชนบท ป่าชุมชนเป็นซูเปอร์มาร์เก็ตของชนบท คือที่ทำมาหากินของเขา</p> <p><u>เสียงบรรยาย</u></p> <p>เพื่อความอยู่รอดของชุมชนที่ขึ้นอยู่กับป่า พวกเขาจึงเห็นความสำคัญที่ต้องรักษาป่า ไม่ว่าจะในฐานะที่ป่านั้นเป็นแหล่งน้ำที่ดี เป็นแหล่งที่มาของสมุนไพร อาหาร และวัสดุเพื่อการสร้างที่อยู่อาศัย ทุกอย่างคือเงื่อนไขสำคัญที่ทำให้ชุมชนต้องอนุรักษ์ป่า เมื่อรักป่าก็</p> <p>จะไม่ทำลาย ช่วยกันอนุรักษ์ป่าคือปรัชญาสำคัญของป่าชุมชน "ร่วมใส่ใจสิ่งแวดล้อม ด้วยความปรารถนาดีจากเครื่องดื่มไทย"</p>
<ul style="list-style-type: none"> - หญิงชาวเขาดำข้าวด้วยครกกระเดื่อง - เด็กหญิงในป่าชุมชน - เด็กเก็บเห็ด - กองเศษไม้ - ภาพกว้างป่าชุมชน 	

4. ประเภทวิทยากรและเทคโนโลยี

เกี่ยวกับการนำเอาเทคโนโลยีทางวิทยาศาสตร์สมัยใหม่ เช่น ดาวเทียม คอมพิวเตอร์ โทรสาร เส้นใยแก้วนำแสง นิวเคลียร์ ฯลฯ มาประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์แก่คนในด้านต่าง ๆ เช่น ด้านสิ่งแวดล้อม เกษตรกรรม กสิกรรม อุตสาหกรรม การศึกษา การติดต่อสื่อสาร และการแพทย์ โดยแต่ละรายการจะเสนอเทคโนโลยีเฉพาะด้าน เช่น รายการการแพทย์ก้าวหน้า เสนอแต่เรื่องเทคโนโลยีทางการแพทย์ รายการกสท.ย่อโลกเสนอเทคโนโลยีทางการสื่อสาร ไปรษณีย์และโทรศัพท์

ตัวอย่างรายการโทรทัศน์ที่มีเนื้อหาประเภทวิทยากรและเทคโนโลยี

รายการกสท.ย่อโลก

ภาพ	เสียง
<ul style="list-style-type: none"> - รายนามชื่อเรื่องต้นรายการ - จานดาวเทียม - ขึ้นตัวหนังสือ"3 ดวงเป็น 1เดียว" - ภาพดาวเทียมหมุนรอบโลก - สัญญาณไมโครเวฟจากดาวเทียม - การเชื่อมรับสัญญาณ - ดาวเทียมทั้ง 3 ดวง - ห้องปฏิบัติการของกสท. - คนโทรศัพท์ /คอมพิวเตอร์/ลูกโลก - รายนามชื่อผู้สนับสนุนรายการ 	<p><u>เสียงบรรยาย</u></p> <p>นับ 1 ไมล์จากพื้นโลกเหนือเส้นศูนย์สูตร สัญญาณคลื่นไมโครเวฟได้เดินทางไปกลับจากดาวเทียมสื่อสารสู่สถานีเครือข่ายเชื่อมโยงสัญญาณ จากมุมหนึ่งไปสู่อีกมุมหนึ่งของโลก โดยใช้ดาวเทียมสื่อสารถึง 3 ดวงในเวลาเดียวกัน ย่อการสื่อสารของโลกเป็น 1 เดียว และเมื่อประเทศไทยก้าวเข้าสู่ยุคการสื่อสารสมัยใหม่ที่รวมเอาโลกไว้เป็นสังคมเดียวกัน 20 ปี กสท.เรามุ่งมั่นพัฒนาระบบการสื่อสารไทยให้ก้าวไกลยิ่งขึ้น</p>

5. ประเภทสังคม

นำเสนอเกี่ยวกับเหตุการณ์และปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคมปัจจุบัน ซึ่งมีผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตของประชาชนทั่วไป จึงเป็นการสะท้อนปัญหาให้ผู้คนได้รับรู้และจะได้หาทางแก้ไขร่วมกันต่อไป

รายการความรู้นาตีสันทางโทรทัศน์ที่มีเนื้อหาประเภทสังคม ได้แก่ เสภาเมือง หาทงออก ไร่ไร่ไร่ประโยชน์ ไร่ไร่ไร่ประโยชน์

ตัวอย่างรายการความรู้นาตีสันที่มีเนื้อหาประเภทสังคม

รายการหาทางออก

ภาพ	เสียง
<ul style="list-style-type: none"> - รายนามชื่อเรื่องต้นรายการ - พิธีกรพูด - ขึ้นชื่อ"ชลวิทย์ สุขอุดม พิธีกร" 	<p><u>พิธีกร</u></p> <p>เป็นเรื่องปกติสำหรับคนกรุงเทพฯหรือในเมืองไทยไปแล้วที่เราจะไปไหนก็ต้องไปจอดรถและเสียเงิน ปัญหานี้ก็คือว่า ถ้าหากเราไปจอดตามอาคารสำนักงานหรือห้างสรรพสินค้าเหล่านี้แล้วรถเกิดหายขึ้นมาแต่ทางห้างหรือเจ้าของสถานที่อ้างบอกว่า เงินที่เก็บไปเป็นค่าจอดรถไม่ใช่ค่าฝาก และเขาจะไม่รับผิดชอบตรงจุดนี้ เราจะทำอย่างไรครับ</p>
<ul style="list-style-type: none"> - รายนามชื่อผู้สนับสนุนรายการ 	

<ul style="list-style-type: none"> - เจ้าหน้าที่ตำรวจให้สัมภาษณ์ - ขึ้นชื่อตอน"รถหายในศูนย์การค้า" - ขึ้นชื่อ พล.ต.ต.พิทยา เจริญพานิช <p><u>- ตัดเข้าพิธีกร</u></p> <p>- ระบายชื่อผู้ผลิตรายการ</p>	<p><u>สัมภาษณ์</u></p> <p>ก่อนอื่นเราต้องทราบก่อนว่า สถานที่จอดรถในห้างเขาจัดเอาไว้เพื่อ บริการให้กับลูกค้า และการที่เขาให้บัตรจอดรถก็เป็นเพียงการ ป้องกันการลักขโมยส่วนหนึ่งเท่านั้นเอง เป็นส่วนประกอบส่วนหนึ่งที่ ช่วยทางตำรวจเหมือนกันที่ใครจะเอารถไปได้ต้องมีบัตร แต่ว่าต้อง ทราบก่อนว่าบัตรนี้ไม่ได้เป็นหลักฐานที่จะใช้เรียกค่าเสียหายกันได้ ไม่ได้เป็นสัญญาตามกฎหมายแพ่ง เป็นเรื่องของการจัดอำนวยความสะดวกของห้างสรรพสินค้าเท่านั้น ฉะนั้นเวลาที่รถหายเราจะไปเอา ผิดจากทางห้างไม่ได้ เพราะว่าเขาก็บอกชัดเจนว่า เป็นการให้ บริการจอดรถ ไม่ได้รักษาดูแลรถ คงเอาค่าเสียหายได้ไม่ได้ ถ้าบัตรหายเขาไม่ให้เอาออกมา แต่ถ้าเรามีหลักฐานแสดงว่าเป็น เจ้าของรถก็เอาออกมาได้ การมาปรับหรือเรียกค่าเสียหายคงไม่ ถูกต้อง</p> <p><u>พิธีกร</u></p> <p>ได้ฟังอย่างนี้แล้ว ถ้าหากไม่แน่ใจในการดูแลของทางห้างสรรพสินค้า แล้ว ประชาชนอย่างเราก็คงต้องเพิ่มความระมัดระวังกันเอาเองละ ครับ</p>
--	--

6.ประเภทท่องเที่ยว

นำเสนอถึงแหล่งท่องเที่ยวในท้องถิ่นต่างๆทุกภูมิภาคของประเทศไทย ซึ่งแหล่งท่องเที่ยวเหล่านี้มีทั้งความงดงาม ความแปลกตา มีอาหารพื้นเมืองและสินค้าขึ้นชื่อ ซึ่งสิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นทรัพยากรในการท่องเที่ยวของประเทศไทย และสามารถนำรายได้เข้าสู่ประเทศได้ การนำเสนอเนื้อหาเรื่องท่องเที่ยวในช่วงเวลานี้ยังเป็นการส่งเสริมและรับกับกระแสปีท่องเที่ยวไทย "Amazing Thailand Year 2541-2542 "

รายการความรู้นาตสันทางโทรทัศน์ที่มีเนื้อหาประเภทท่องเที่ยวมี 2 รายการ คือ รายการวันว่างและรายการเที่ยวเมืองไทยใน 1 นาที

ตัวอย่างรายการโทรทัศน์ที่มีเนื้อหาประเภทท่องเที่ยว

รายการวันว่าง

ภาพ	เสียง
<ul style="list-style-type: none"> - ระบายชื่อเรื่องต้นรายการ - พิธีกรยืนหน้าตึกสูง - ขึ้นชื่อ"อาทิตย์ลา สิบานล พิธีกร" 	<p><u>พิธีกร</u></p> <p>สวัสดิ์ค่ะและตอนนี้แอมมีก็มาขี้นอยู่ตรงชายหาดของพัทยาปาร์คคะ วันนี้แอมมีจะพาเพื่อนๆขึ้นไปชมวิวของเมืองพัทยานนหอคอยของที่นี่กันคะ</p>

<ul style="list-style-type: none"> - พิธีกรขณะนั่งกระเช้า - พิธีกรบนจุดชมวิวนหอคอย - วิวเมืองพัทยา - พิธีกรที่ห้องอาหารหมุนได้ - วิวรอบ ๆ - พิธีกรในกระเช้า - พิธีกรบนยอดตึก - ขึ้นตัวหนังสือขอบคุณ - รายนามชื่อผู้สนับสนุนรายการ 	<p>พิธีกร ตอนนี้แอสมีอยู่บนหอคอยที่เป็นจุดชมวิวที่สวยงามที่สุดของเมืองพัทยาก็ว่าได้นะคะ จะเดินชมได้รอบเป็นวงกลมเลยคะ ลองมองลงไปข้างล่างจะเห็นวิวที่สวยงามจับใจจริงๆเลยคะ</p> <p>พิธีกร ลงมาอีกชั้นหนึ่งก็จะเป็นห้องอาหารที่มีลักษณะพิเศษคะ สามารถหมุนได้รอบเลยนะคะ พอเราขึ้นประต้านอาหารไปเราก็ชมวิวไปได้รอบเมืองพัทยaleyคะ</p> <p>พิธีกร นอกจากนี้ยังมีการให้บริการกระเช้าลอยฟ้าถึงชมวิวจากหอคอยลงสู่ชายหาดได้ด้วยคะ</p> <p>พิธีกร ลองเปลี่ยนบรรยากาศมาหาที่พักผ่อนใกล้ๆแบบนี้ดูสิคะ แล้วจะรู้ว่าเมืองไทยของเรายังมีอะไรที่สวยงามให้ชมอีกเยอะเลยละคะ</p>
--	---

7.ประเภทเชิดชูสถาบันกษัตริย์

เนื้อหาจะเกี่ยวกับการเผยแพร่พระเกียรติคุณของพระมหากษัตริย์และพระบรมวงศานุวงศ์ต่างๆ ให้เป็นที่ทราบแก่ประชาชนคนไทย และยังเป็นการเฉลิมพระเกียรติแด่สถาบันกษัตริย์ไทยด้วย รายการความรู้ขนาดสั้นทางโทรทัศน์ที่มีเนื้อหาประเภทเชิดชูสถาบันกษัตริย์มี 2 รายการ คือรายการจากดวงใจพสกนิกรเสนอถึงความรู้สึกของประชาชนที่มีต่อพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช รายการเลาะรอบขอบวังเสนอเกี่ยวกับพระมหากษัตริย์และพระบรมวงศานุวงศ์ที่เกี่ยวข้องกับศิลปวัตถุที่พระที่นั่งวิมานเมฆ

ตัวอย่างรายการความรู้ขนาดสั้นที่มีเนื้อหาประเภทเชิดชูสถาบันกษัตริย์

รายการจากดวงใจพสกนิกร

ภาพ	เสียง
<ul style="list-style-type: none"> - รายนามชื่อเรื่องต้นรายการ - คุณศรันย์ - ขึ้นชื่อ"ศรันย์ นิมิหุต ประชาชน" - ภาพในหลวงขณะปฏิบัติพระราชกรณียกิจต่างๆ เช่น เยี่ยมเขียนประชาชนในชนบท - รายนามชื่อผู้สนับสนุนรายการ 	<p>คุณศรันย์ ไม่มีใครทำได้เท่าท่านอีกแล้ว ที่จะรวบรวมทำให้ประชาชนรักและเป็นจุดศูนย์กลางของพวกเขา ยิ่งไปกว่าถ้าประเทศไทยเราไม่มีท่านสักพระองค์ ไม่รู้ว่าอะไรจะเกิดขึ้นในวิกฤตการณ์หลายๆอย่างที่ผ่านมา ถ้าไม่มีท่านสักพระองค์คงจะวุ่นวายกว่านี้เยอะเลย ซึ่งท่านเป็นศูนย์รวมจิตใจของคนไทย เป็นคนที่จะสามารถเป็นอะไรอย่างนี้ได้เพียงพระองค์เดียว</p>

8. ประเภทความรู้ทั่วไป

การนำเสนอเนื้อหาประเภทความรู้ทั่วไปที่พบในรายการความรู้ขนาดสั้นทางโทรทัศน์จะเป็นความรู้ที่เจาะเฉพาะเรื่องต่างๆ เพื่อเป็นการให้ความรู้เฉพาะเรื่องแก่ผู้ชม ได้แก่

8.1 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการใช้รถใช้ถนน

เกี่ยวกับการใช้ถนนและวิธีการขับขี่ยานพาหนะประเภทรถยนต์และรถจักรยานยนต์อย่างถูกต้องและเหมาะสม โดยคำนึงถึงการเคารพและปฏิบัติตามกฎหมายและกฎจราจรที่กำหนดไว้ ทั้งนี้เพื่อให้เกิดความปลอดภัยต่อผู้ขับขี่และผู้ใช้ถนนสัญจรไปมา ช่วยลดปัญหาจราจร ปัญหามลพิษทางอากาศ และยังเป็นการถนอมอายุการใช้งานของยานพาหนะด้วย

รายการโทรทัศน์ที่มีเนื้อหาประเภทความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการใช้รถใช้ถนน ได้แก่ คู่มือคู่รถ รวมใจแก้ไขจราจร บนถนนคนเดินทาง เมืองไทยปลอดภัย

ตัวอย่างรายการโทรทัศน์ที่มีเนื้อหาประเภทความรู้ทั่วไปเรื่องการใช้รถใช้ถนน

รายการบนถนนคนเดินทาง

ภาพ	เสียง
<ul style="list-style-type: none"> - รายนามชื่อเรื่องต้นรายการ - ภาพกว้างห้องถนน - รถวิ่งขวักไขว่ - รถแซงที่มองจากกระจกข้าง - มอเตอร์ไซด์เบียดมองจากกระจกข้าง - หน้าคนขับ - คนขับมองกระจกข้าง, กระจกหลัง - กระจกมองข้าง - คนตรวจกระจกก่อนออกรถ - ภาพคอม.อธิบายมุมมองของกระจกข้างและกระจกหลัง - ขนระถแล่น - รถเปิดไฟเลี้ยว - รถเปลี่ยนเลน - รถวิ่งบนทางด่วน - รถแซงบนทางด่วน - กระจกมองข้าง - รายนามชื่อผู้สนับสนุนรายการ 	<p><u>เสียงบรรยาย</u></p> <p>กระจกมองหลังและมองข้างเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการขับขี่ที่ปลอดภัย ไม่ว่าผู้ขับขี่จะมีประสบการณ์มากน้อยเพียงใด ก็ต้องใช้กระจกช่วยในการขับขี่เพื่อหลีกเลี่ยงอันตรายเสมอ กระจกมองหลังและมองข้างเปรียบเสมือนตาที่ 3 ของผู้ขับขี่ และเป็นมาตรการสำคัญสำหรับผู้ขับขี่แบบระวังภัยด้วย ก่อนออกรถผู้ขับขี่ต้องตรวจสอบให้แน่ใจว่า กระจกอยู่ในตำแหน่งที่สามารถมองเห็นได้ทุกด้านให้แน่ใจที่สุด เพื่อไม่ต้องเอียงตัวไปมา กระจกรถช่วยให้ผู้ขับขี่มองเห็นรถที่ตามมาและทราบสถานการณ์ต่าง ๆ บริเวณด้านข้างและหลังรถ ช่วยให้ตัดสินใจได้ถูกต้องและปลอดภัยในการวางตำแหน่งรถแต่ละเหตุการณ์ เช่น การเลี้ยว การเปลี่ยนเลน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการขับรถบนทางด่วนพิเศษด้วยความเร็วสูง และมีการเปลี่ยนแปลงการขับอย่างรวดเร็ว และการให้สัญญาณก่อนการเปลี่ยนแปลงนั้นเป็นสิ่งสำคัญที่ต้องถือปฏิบัติ ดังนั้นการใช้กระจกมองหลังและมองข้างเป็นประจำเป็นสิ่งสำคัญต่อการเป็นนักขับขี่ที่ดีสำหรับบนถนนคนเดินทาง</p>

8.2 ประเภทความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับอาคารและที่อยู่อาศัย

เนื้อหาที่นำเสนอจะครอบคลุมถึงเรื่องการใช้วัสดุและอุปกรณ์ที่เหมาะสมในการก่อสร้าง ปัญหาที่เกิดขึ้นกับการก่อสร้างบ้านเรือนและอาคารต่างๆ ตลอดจนวิธีการดูแลรักษาที่อยู่อาศัยให้อยู่ในสภาพสมบูรณ์น่าอยู่

รายการโทรทัศน์ที่มีเนื้อหาประเภทความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับอาคารและที่อยู่อาศัย ได้แก่ สทนทาสถาปนิก เพื่อบ้านเพื่อคุณ อาคารอนุรักษ์พลังงานเฉลิมพระเกียรติ ตัวอย่างรายการโทรทัศน์ที่มีเนื้อหาประเภทความรู้ทั่วไปเรื่องอาคารและที่อยู่อาศัย

รายการสทนทาสถาปนิก

ภาพ	เสียง
<ul style="list-style-type: none"> - รายนามชื่อเรื่องต้นรายการ - พิธีกรพูด - ขึ้นชื่อ"สิทธิณี กิตติสิทธโช" - ขึ้นชื่อตอน"การใช้ปูนฉาบผนังเป็นสี" - คุณวิชัย จิตต์เสรี - ขึ้นชื่อ"บริษัทเอไอเอ็น เอเชียเทค จำกัด" - ตัดเข้าภาพสีจากปูนฉาบ - ขึ้นชื่อ,ที่อยู่รายการ - ขึ้นขอบคุณช่างแต่งหน้า - รายนามชื่อผู้สนับสนุนรายการ 	<p><u>พิธีกร</u> ท่านผู้ชมคะ การใช้ปูนฉาบผนังห้องเป็นสีนั้น มีข้อดีข้อเสียอย่างไร เชิญพบคุณวิชัย จิตต์เสรีได้เลยคะ</p> <p><u>คุณวิชัย</u> ในการปลูกบ้านอาคารต่างๆถึงขั้นตอนที่จะก่ออิฐฉาบปูนแล้วก็จะถึงขั้นที่จะต้องทาสี สีทั่วไปก็มีเยอะแยะ และอาจจะใช้สีที่มาจากปูนฉาบเลยก็ได้ ทีนี้เมื่อฉาบไปแล้วก็จะทำให้มีสีติดขึ้นมาด้วย จะทำให้รวดเร็ว ประหยัดเวลาได้เยอะ และสีจากปูนก็ทนทานมากกว่าปกติ แต่สีปกติที่ทากันก็มีข้อดีตรงที่มีสีให้เลือกมากกว่าสีจากปูนฉาบ และการฉาบลงไปแล้วถ้าเกิดเสียหายจะซ่อมแซมยากมาก สีพวกนี้จะไม่เหมือนเดิม ต้องระวังด้วยนะครับ</p>

8.3 ประเภทความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการประหยัด

เนื้อหาที่นำเสนอเกี่ยวกับวิธีการจัดการสิ่งต่างๆในการดำเนินชีวิตของคนในครอบครัวให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และลดปัญหาต่างๆที่จะเกิดขึ้นได้ โดยจะเป็นเรื่องที่ใกล้ตัวผู้ชม และเกี่ยวข้องกับสถานการณ์ที่ผู้ชมต้องประสบอยู่ในชีวิตประจำวันอยู่แล้ว

รายการความรู้ขนาดสั้นทางโทรทัศน์ที่มีเนื้อหาประเภทความรู้เกี่ยวกับการประหยัดพบว่ามี 2 รายการคือ รายการคำถามนี้มีคำตอบนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องไฟฟ้าภายในบ้าน เรื่องการใช้น้ำมัน เรื่องการใช้โทรศัพท์และการทำประกันภัย และรายการประหยัดไว้ได้ใช้นานนำเสนอเกี่ยวกับวิธีการประหยัดค่าใช้จ่ายต่างๆในครัวเรือนในภาวะเศรษฐกิจตกต่ำเช่นนี้

ตัวอย่างรายการโทรทัศน์ที่มีเนื้อหาประเภทความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการประหยัด

รายการประหยัดไว้ได้ใช้นาน

ภาพ	เสียง
<ul style="list-style-type: none"> - รายนามชื่อเรื่องต้นรายการ - บรรยายภาคคนเดินในห้องสรรพสินค้า - รถยนต์บนถนน - รถจอดเด็กลงจากรถ - เด็กเดินมาตุที่ทรงสัตว์ - ลิง / เสือ / ช้าง - ป้ายข้อมูลที่ทรงสัตว์ - เด็กเกาะทรงสัตว์ - เด็กพูด - ชื่อบริษัทผู้ผลิต 	<p><u>เสียงบรรยาย</u></p> <p>วันหยุดสุดสัปดาห์จะพาครอบครัวไปศูนย์การค้าก็สิ้นเปลืองเงินทอง และเสียเวลาไปเปล่าๆ ลองหาเวลาพาเด็กๆ ไปพักผ่อน เลือกสถานที่ในกรุงเทพฯ นี่แหละ สวนสัตว์ใจรัก จ่ายเงินเพียงครั้งเดียวไม่ก็สิบบาทก็สามารถพาเด็กๆ ดูสัตว์ได้หลายชนิด ลูกหลานของท่านก็ได้เรียนรู้ธรรมชาติและทำความรู้จักกับสัตว์มากมายหลายชนิด หากสงสัยอะไรก็มีป้ายอธิบายชื่อ ลักษณะ รูปร่าง ถิ่นกำเนิดของสัตว์แต่ละชนิดอยู่แล้ว ใช่ว่าจะเพลิดเพลินเพียงอย่างเดียว ได้ความรู้และยังหายเครียดจากเงินบาทลอยตัวอีกด้วย</p> <p><u>เด็กพูด</u></p> <p>ช่วยกันประหยัดคนละนิด เศรษฐกิจจะดีขึ้น</p>

8.4 ประเภทความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการปรับปรุงตัวเองให้ดีขึ้น

เนื้อหาประเภทนี้จะเป็นการแนะนำถึงสิ่งที่ควรประพฤติปฏิบัติในการปรับปรุงบุคลิกท่าทาง ลักษณะนิสัย การวางตัว การแสดงออก ฯลฯ ของผู้ชมให้ดีขึ้น เพื่อประโยชน์ในการเข้าสังคมและการดำเนินชีวิตที่มีคุณภาพมากขึ้น

รายการโทรทัศน์ที่มีเนื้อหาประเภทความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการปรับปรุงส่งเสริมตัวเอง ได้แก่ มุมผู้หญิง คนน่ารัก

ตัวอย่างรายการโทรทัศน์ที่มีเนื้อหาประเภทความรู้ทั่วไปเรื่องการปรับปรุงส่งเสริมตัวเอง

รายการคนน่ารัก

ภาพ	เสียง
<ul style="list-style-type: none"> - รายนามชื่อเรื่องต้นรายการ - พิธีกรพูด - ขึ้นชื่อ "เมธี เสวิกุล พิธีกร" - สัมภาษณ์หญิง 1 - สัมภาษณ์หญิง 2 	<p><u>พิธีกร</u></p> <p>สวัสดิ์ค่ะท่านผู้ชม เชื่อว่าท่านผู้ชมคงเคยได้ยินคำว่าพระเดชและพระคุณกันมาบ้างแล้วนะคะ พระเดชก็คืออำนาจ และพระคุณก็คือความเมตตากรุณา ทั้งสองอย่างนี้ใช้ในการปกครองผู้ที่อยู่ใต้บังคับบัญชาของเราค่ะ</p> <p><u>สัมภาษณ์หญิง 1</u></p> <p>ก็อยากได้เจ้านายที่ใจดี ไม่ดุลูกน้องค่ะ</p> <p><u>สัมภาษณ์หญิง 2</u></p>

<ul style="list-style-type: none"> - พิชิกร - ชั้นชื่อที่ปรึกษาของรายการ - ชั้นชื่อที่อยู่ผู้ผลิตรายการ 	<p>อยากได้เจ้านายที่ใจดี เห็นอกเห็นใจเรา เรามีเรื่องเดือดร้อนก็ช่วยได้</p> <p><u>พิชิกร</u></p> <p>ใครๆก็ชอบคนใจดีทั้งนั้นแหละค่ะ แต่ยังไงซะพระเดชก็จะต้องเอามาใช้แหละ เพื่อให้ทำงานบรรลุเป้าประสงค์ ใช้ปราชญ์ใช้ในการลงโทษอย่างสมเหตุสมผล แต่ก็อย่าลืมเจือความมีพระคุณลงไปด้วย เพื่อสร้างความสัมพันธ์ทางใจอันดีระหว่างลูกน้องกับเราค่ะ เท่านั้นคุณก็จะ เป็นเจ้านายที่น่ารัก พบกันใหม่กับรายการคนน่ารักนะคะ ทุกวัน พุธและศุกร์ในเวลาเดียวกันนี้ สวัสดีค่ะ</p>
--	---

8.5 ประเภทความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับหนังสือ

นำเสนอเกี่ยวกับเรื่องราวที่น่าสนใจในหนังสือประเภทต่างๆ เช่น ความรู้เรื่องประวัติศาสตร์ ปรัชญา การดำเนินชีวิต บทเรียนชีวิต ฯลฯ

รายการโทรทัศน์ที่มีเนื้อหาประเภทความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับหนังสือมีเพียงรายการเดียว คือ รายการเพื่อนหนังสือ

ตัวอย่างรายการเพื่อนหนังสือ

ภาพ	เสียง
<ul style="list-style-type: none"> - รายนามชื่อเรื่องต้นรายการ - พิชิกรถือหนังสือนั่งพูด - ชั้นชื่อพิชิกร - ตัดเข้าภาพประกอบ - ภาพการ์ตูนในหนังสือตอน"ฝนทั้งให้เป็นเข็ม" - ตัดกลับพิชิกร - รายนามชื่อผู้สนับสนุนรายการ 	<p><u>ดร.อภิวัฒน์</u></p> <p>เห็นหนังสือที่มีรูปลักษณะอย่างนี้และมีตัวการ์ตูนสีสันทหวาน อย่าเข้าใจผิดคิดว่าเป็นหนังสือสำหรับเด็กเท่านั้นนะคะ ความจริงแล้วเด็กอ่านได้ดีแน่นอน และนี่คือคู่มือสำหรับพ่อแม่ที่จะมีเวลาที่มีคุณภาพให้กับลูกๆ ด้วยการอ่านนิทานให้เขาฟังนะคะ คุณภริยัก ภักวีระธรณ์ แปลจากนิทานของจีนนะคะ ให้ชื่อว่า "สนุกกับนิทานอ่านฉลาด" ซึ่งเต็มไปด้วยสติปัญญามากมายในหนังสือเล่มนี้นะคะ ก็อย่างเช่น การฝนทั้งให้เป็นเข็มนั้น ก็เป็นเรื่องราวของเด็กน้อยคนหนึ่งซึ่งเกียจคร้านไม่ยอมอ่านหนังสือหนังสือไหนๆนะคะ ต่อมาวันหนึ่งเขาเดินมาพบกับยายคนหนึ่งกำลังฝนทั้งให้เป็นเข็ม เขาเลยเกิดสติปัญญาว่านี่แหละคือหนทางสู่ความสำเร็จ การฝนทั้งให้เป็นเข็มนั้นเป็นสัญลักษณ์ของการพากเพียรพยายาม เขาจึงกลับตัวกลับใจ และที่สุดจึงได้เป็นกวีที่มีชื่อเสียงมากที่สุด นี่เป็นเพียงสติปัญญาอย่างหนึ่งที่แฝงอยู่ในหนังสือเล่มนี้นะคะ "สนุกกับนิทานอ่านฉลาด"</p>

จากประเภทเนื้อหาที่จำแนกมาให้เห็นทั้ง 8 ประเภทนี้ สามารถแสดงให้เห็นตารางแสดงประเภทเนื้อหาของรายการความรู้ขนาดสั้นทางโทรทัศน์ได้ดังนี้

ตารางที่ 4 แสดงประเภทเนื้อหารายการความรู้นาตสันทางโทรทัศน

ประเภทเนื้อหา	รายการ	จำนวน
1.สุขภาพอนามัย	สุขภาพ 360 องศา เซลโลเซลที่ดี เส้นทางสุขภาพ โลกผลิตใบรักพัน กระจกหกตัน(2นาท) 5นี้มีค่าตบ อบ.เพื่อคุณภาพชีวิต ผู้หญิงไทยรอบรู้คู่ชั้นไลต์ คุณแม่มือใหม่ ตราหมีแทนรักจากแม่อนามัยใกล้ตัว เพื่อคุณภาพชีวิต สองมือแม่	14
2.ศิลปวัฒนธรรม	เรารักศิลปวัฒนธรรมไทย อนุรักษ์ไทย กระจกหกตัน(1นาท) ภูมิปัญญาไทย ไทยรักไทย มรรยาทไทยชุดปรัชญาชีวิต มรรยาทไทยชุดสำนวนไทยใช้ให้เป็น รักภาษา ฟอสอนแม่สังสารคดีเพื่อวัฒนธรรมไทย ชีวิตงาม	11
3.ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	เครื่องเอนต์ไทย..รักไทย คิดเป็นใช้เป็นกับเอ็นพีซี คนกับต้นไม้ รักเรารักโลก โลกสีเขียว	5
4.วิทยาการและเทคโนโลยี	นิวเคลียร์นำรู้ การแพทย์ก้าวหน้า เทคโนโลยีสีเขียว กศพ.ย่อโลก สื่อสารสร้างสรรค์ ห้องเรียนวิทยาศาสตร์ โลกแห่งการสื่อสาร	7
5.สังคม	เสภาเมือง หาทงออก ไร่ไร่ไร่ประโยชน์ ไร่ไร่ไร่ประโยชน์	4
6.ท่องเที่ยว	เที่ยวเมืองไทยในนาท วันว่าง	2
7.เขตอุตสาหกรรมชายตรี	จากดวงใจพสกนิกร เลาะรอบขอบวง	2
8.ความรู้ทั่วไป		
- เรื่องการใช้รถใช้ถนน	คู่มือคูรด เมืองไทยปลอดภัย บนถนนคนเดินทาง รวมใจกัใจจราจร	4
- เรื่องที่อยู่อาศัย	สนทนาสถาปนิก อาคารอนุรักษ์พลังงานเฉลิมพระเกียรติ เพื่อบ้านเพื่อคุณ	3
- เรื่องการประหยัด	คำถามนี้มีค่าตบ ประหยัดไว้ได้ใช้นาน	2
- เรื่องการปรับปรุงส่งเสริมตัวเอง	มุมผู้หญิง คนน่ารัก	2
- เรื่องหนังสือ	เพื่อนหนังสือ	1

จากตารางที่แสดงประเภทเนื้อหาของรายการความรู้นาตสันทางโทรทัศนในปัจจุบันจะเห็นได้ว่า เนื้อหาประเภทสุขภาพอนามัยเป็นเนื้อหาที่ผู้ผลิตรายการนิยมนำเสนอมากที่สุด ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากขอบเขตในการนำเสนอเนื้อหาแนวนี้ค่อนข้างกว้าง เสนอได้หลายเรื่องหลายประเด็น และยังสามารถเสนอเจาะเป็นสุขภาพเฉพาะเรื่อง เช่น เสนอเฉพาะเรื่องฟัน เสนอเฉพาะเรื่องการเลี้ยงดูเด็ก หรือเสนอเรื่องสุขภาพเฉพาะกลุ่มผู้ชม เช่น สุขภาพสำหรับวัยรุ่น สุขภาพสำหรับเด็ก นอกจากนี้ยังแสดงให้เห็นถึงแนวโน้มในการใส่ใจและหันมาดูแลเรื่องสุขภาพร่างกายและจิตใจของคนไทยกันมากขึ้นด้วย

สำหรับเนื้อหาประเภทศิลปวัฒนธรรมและประเพณีไทยมีการนำเสนอมากกรองลงมาเป็นอันดับที่ 2 แสดงให้เห็นว่าเรื่องของศิลปวัฒนธรรมไทยและการอนุรักษ์ความเป็นไทยยังคงเป็น

เรื่องและผู้ผลิตรายการโทรทัศน์ประเภทความรู้ยินยอมนำเสนอกัน เนื่องจากเรื่องการอนุรักษ์ความเป็นไทยเป็นเรื่องที่ต้องนำเสนออย่างต่อเนื่อง และกระตุ้นให้ประชาชนผู้ชมเกิดความตระหนักถึงคุณค่าของการอนุรักษ์ของไทยตลอดเวลา นอกจากนี้เนื้อหาประเภทศิลปวัฒนธรรมและประเพณีไทยยังเป็นเรื่องที่กว้าง นำเสนอได้หลายแนวทาง หลากหลายประเด็น ข้อมูลในการนำเสนอก็สามารถหาได้ง่ายด้วย เช่นเดียวกับเนื้อหาประเภททรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่ผู้ผลิตรายการโทรทัศน์ยินยอมนำเสนอ เนื่องจากเป็นเรื่องที่อยู่รอบตัวคนเรา นำเสนอได้ทั้งเชิงบวกและเชิงลบ สามารถหาข้อมูลวัตถุดิบมาใช้ในการนำเสนอได้ง่าย สำหรับเนื้อหาประเภทวิทยากรและเทคโนโลยีเป็นเนื้อหาอีกประเภทหนึ่งที่ผู้ผลิตรายการโทรทัศน์นำเสนอ โดยเสนอเรื่องเทคโนโลยีที่หลากหลายสาขา เช่น เทคโนโลยีการสื่อสาร เทคโนโลยีทางการแพทย์ เทคโนโลยีด้านสิ่งแวดล้อม แสดงให้เห็นถึงแนวโน้มของสังคมปัจจุบันที่วิทยากรและเทคโนโลยีต่างๆมีจำนวนมากขึ้นและก้าวหน้ามากขึ้น การที่ผู้ผลิตรายการโทรทัศน์นำเสนอเนื้อหาประเภทนี้จึงเป็นการตอบสนองต่อกระแสสังคม นอกจากนี้รายการความรู้ขนาดสั้นทางโทรทัศน์ยังนำเสนอเนื้อหาที่เจาะจงเฉพาะเรื่อง เช่น เนื้อหาเรื่องสังคม เรื่องการท่องเที่ยว เรื่องการเชิดชูสถาบันกษัตริย์ ฯลฯ

การวิเคราะห์เนื้อหาของรายการความรู้ขนาดสั้นทางโทรทัศน์ยังพบว่า รายการความรู้ขนาดสั้นความยาว 1-2 นาที มีการนำเสนอเนื้อหาที่หลากหลายมากขึ้น ไม่จำกัดเฉพาะด้านใดด้านเดียว แต่เนื้อหาที่นำเสนอของทุกรายการจะไม่ใช่เรื่องที่เจาะลึก เป็นเพียงการนำเสนอข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่ง และในแต่ละตอนจะมีประเด็นการนำเสนอ 1 หรือ 2 ประเด็นเท่านั้น ทั้งนี้เนื่องมาจากข้อจำกัดของเวลาในการนำเสนอที่ทำให้ไม่สามารถเสนอเนื้อหาได้ลึกเหมือนรายการโทรทัศน์ที่มีเวลาในการนำเสนอยาวกว่า

ในการศึกษายังพบอีกว่า การนำเสนอเนื้อหาของรายการความรู้ขนาดสั้นทางโทรทัศน์มีทั้งเนื้อหาที่เป็นความรู้แบบตรงไปตรงมา และความรู้ที่มีความหมายแฝง อีกทั้งยังเป็นความรู้ที่สอดแทรกอยู่ภายใต้รูปแบบของความบันเทิงด้วย จึงทำให้มีความหมายแฝงอยู่ในเนื้อหามากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งความหมายแฝงที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการขายของผู้สนับสนุนรายการ (Sponsor) ทั้งที่เป็นสินค้าและเป็นหน่วยงาน โดยลักษณะของการใช้ความหมายแฝงเพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมการขายนี้จะมีสัดส่วนมากน้อยแตกต่างกันในแต่ละรายการ ซึ่งเรื่องลักษณะของความหมายตรงและความหมายแฝงทั้งหมดในรูปแบบและเนื้อหารายการความรู้ขนาดสั้นทางโทรทัศน์นั้น ผู้วิจัยจะได้ทำการศึกษาวิเคราะห์ในบทถัดไป